

Що означає для Вас Львівська політехніка?

У далекому 1844 році в нашому місті сталася подія, історичну значимість якої важко переоцінити, — у Львові була відкрита Технічна академія. Відкрили її під натиском громадськості, з великими труднощами, з опором влади. Але об'єктивні обставини виявилися сильнішими: Галичина — багатий природними ресурсами край — потребувала розвитку промисловості та її кадрового забезпечення. Це був один із перших навчальних закладів, які тоді почали відкривати в усій Європі, починаючи з Паризької політехніки. Його створення на 50 — 60 років випереджувало відкриття аналогічних навчальних закладів у Росії.

Заснування Технічної академії у Львові свідчило про те, що Галичина — невід'ємна частина Європи як у політичному, так і в економічному та науковому відношеннях.

Багато води сплигло з того часу. Мінялися епохи, суспільно-політичні формації, змінювався і наш навчальний заклад та його назви. Сьогодні Національний університет „Львівська політехніка“ — це потужний освітньо-науковий центр, один із провідних університетів України та Європи. В цьому році Постановою Кабінету Міністрів України йому надано статус самоврядного (автономного) дослідницького національного вищого навчального закладу.

Львівська політехніка — це не тільки гордість та окраса української науки й освіти, але й визначний громадсько-культурний центр. Тут студентська молодь не лише здобуває ґрунтовні фахові знання, а й формує свою громадянську, національну та державницьку позицію.

У ці осінні дні Львівська політехніка відзначає свій 165-літній ювілей.

На першій сторінці — світлина Тетяни Пасович

Олена Поліванова, студентка шостого курсу Інституту архітектури:

„Це добра школа, яка готує до життя“

У Політехніці працює багато висококваліфікованих викладачів, вона дає студентові ґрунтовну освіту, готує до самореалізації. Тут я здобула багато знань, сформувалася як особистість. Хочу, щоб Політехніка розвивалася і надалі, щораз більше випускала добрих фахівців.

Іван Грабовенський, студент шостого курсу Інституту телекомунікацій, радіоелектроніки та електронної техніки:

„В університеті я навчився вчитися“

Університет дав мені натхнення до обрання спеціалізації. Тут я пізнав світ техніки. Позаяк у Політехніці готують технарів, то оснащення має бути найновіше, чого іноді бракує. У майбутньому я хотів би прославити Львівську політехніку.

Ігор Лисак, студент шостого курсу Інституту енергетики та систем керування:

„Тут готують класних фахівців“

На мою думку, за останні роки університет дуже прогресував. Коли я вступив сюди, то сподівався здобути гідну освіту. І це виправдалося. Якщо матиму високооплачувану працю за спеціальністю, то хотів би оновити одну з лабораторій свого інституту.

Катерина Іванків, студентка четвертого курсу Інституту прикладної математики та фундаментальних наук:

„Перспективний університет“

Я бачу Політехніку перспективним університетом, де навчатиметься щораз більше студентів. У майбутньому я встановила б у коридорах комп'ютери, щоб ними могли послуговуватися ті студенти, які вдома не мають ПК.

Оксана Юринець, доцент кафедри менеджменту організації Інституту економіки і менеджменту:

„В університеті формуються люди майбутнього“

Більша частина мого свідомого життя минула в Політехніці, адже тут навчалася, а тепер працюю. Сьогодні, крім викладацької роботи, я є головою Ради молодих учених ІНЕМу, заступником завідувача кафедри з наукової роботи. Вважаю, нам треба багато працювати, нести відповідальність за свою роботу і не думати про те, чи її оцінять. Університет повинен розвиватися так, щоб із його випускниками рахувалися у всьому світі, адже тут формуються люди майбутнього.

Анатолій Ігнатович, аспірант Інституту комп'ютерних технологій, автоматики та метрології, заступник голови Колегії та профкому студентів та аспірантів:

„Для мене Політехніка — це альма-матер“

Із Політехнікою планую пов'язати і подальше своє життя. Цей університет — один із найстаріших в Європі. І треба старатися, щоб він був одним із найкращих в межах європейського освітнього простору. А це приваблюватиме абітурієнтів, громадських діячів, науковців.

Опитувала Ірина МАРТИН

Програма святкування 165-річчя Львівської політехніки

25 листопада — 5 грудня 2009 року

Святкування в колективах навчально-наукових інститутів та структурних підрозділах університету. Прем'єра фільму про Львівську політехніку	25 листопада — 5 грудня
Виставка науково-дослідних робіт політехніків	25 листопада
Виставка студентських фотографій „Життя прекрасне!“	25 листопада — 4 грудня
Відкриття галереї портретів ректорів Львівської політехніки	30 листопада
Виставка друкованої продукції видавництва Львівської політехніки та книг про неї	30 листопада — 4 грудня
Урочиста академія	1 грудня
Відкриття інформаційно-навчального комплексу в НТБ	2 грудня
Презентація видань: „Музей історії Львівської політехніки. Нарис-путівник“, „Спадщина великого будівничого. Професор Львівської політехніки Іван Левинський“ та Збірника публікацій про організацію та здобутки науково-дослідної роботи за 2005 — 2009 роки	4 грудня
Спортивні змагання і виступи колективів художньої самодіяльності	25 листопада — 5 грудня

офіційно

Карантин закінчився, навчання почалося

З 23 листопада у школах і вишах Львівщини відновився навчальний процес. Рішення про закінчення карантину в області ухвалив Львівський обласний штаб із ліквідації надзвичайної епідемічної ситуації у зв'язку зі зниженням захворюваності на грип та ГРЗ.

Тим часом МОН не рекомендує вишам і школам наздоганяти пропущене під час карантину по суботах, а радить ущільнити навчальний матеріал. Прем'єр-міністр Юлія Тимошенко доручила Міністерству охорони здоров'я й органам місцевої влади „забезпечити дотримання переважно п'ятиденного режиму навчання“, інформує „Урядовий портал“. Також МОН доручено активізувати використання в загальноосвітніх і вищих навчальних закладах самостійної й дистанційної форми навчання.

Карантин завершився, але проти-епідемічні заходи проводитимуться й надалі. Як повідомив перший заступник

міністра освіти та науки України Олександр Гребельник, МОН і МОЗ підготують наказ про запровадження заходів захисту (функціонування медпунктів, відпрацювання заходів санітарної гігієни тощо) в навчальних закладах у зв'язку з врахуванням можливості епідеміологічної небезпеки з відновленням навчального процесу. Триватиме й щоденний моніторинг ситуації, пов'язаної із захворюваністю громадян на грип, ГРЗ тощо.

Ірина ШУТКА

Зміни до графіка навчального процесу

Після закінчення карантину з 23 листопада у Львівській політехніці відновили навчальні заняття для студентів усіх форм навчання.

Щоб виконати у повному обсязі навчальні плани першого семестру, наказом ректора від 20 листопада внесли зміни в графік навчального процесу. Зокрема, відмінено вільні від занять модульні тижні. Модульні контролю першого семестру будуть проводити під час занять за таким графіком: **перший**

модульний контроль — від 30.11 до 5.12.2009 року, другий — від 25.01 до 31.01.2010 року відповідно до розкладів, складених у деканатах навчально-наукових інститутів та навчально-методичному управлінні. **Перший семестровий контроль** відбудеться в термін з **1.02 по 13.02.2010 року**.

Другий семестр 2009 — 2010 навчального року розпочнеться з 15 лютого 2010 року.

Директори інститутів, коледжів, завідувачі кафедр забезпечать додаткові консультації з навчальних дисциплін, курсового та дипломного проектування за графіком кафедр. Проведення консультацій та подання теоретичного матеріалу навчальних дисциплін відбуватиметься також у віртуальному навчальному середовищі Політехніки.

Директори ІДО, ННІПДО, коледжів зобов'язані розробити заходи щодо відпрацювань навчальних занять відповідно до їхніх навчальних планів.

Вступні іспити до аспірантури проходять з 25 по 30 листопада.

Прес-служба Львівської політехніки

з перших уст

Про підготовку конкурентоспроможних фахівців у Львівській політехніці, переваги чинної системи оцінювання знань та визначення рейтингу студента, про мотивацію до навчання розмовляємо з першим проректором Володимиром Павлишем

Не руйнувати, а вдосконалювати

— *Володимире Андрійовичу, як, на Вашу думку, підготувати такого фахівця, який був би конкурентоспроможний на європейському ринку праці?*

— Такого фахівця можна підготувати у нашому університеті. Це має бути соціально активна, творчо самостійна особистість, здатна до саморозвитку, самоосвіти, інноваційної діяльності. Сучасній економіці потрібен фахівець, який володіє потенціалом наукової творчості та самоосвіти, вмінням групової роботи з комплексного вирішення практичних інженерних задач, професійною та соціальною мобільністю. Він повинен уміти сформулювати проблему, проаналізувати шляхи її вирішення, знайти оптимальний результат та довести його правильність, тобто використовувати набуті знання в конкретних ситуаціях.

Традиційна інформуюча форма навчання не забезпечує формування та розвитку у студентів умінь і навичок самостійної пізнавальної активності, не розвиває творчу діяльність. Слід переходити до навчання, націленого на досягнення конкретних практичних результатів, залучення студентів до активної науково-дослідної роботи, зорієнтованої на вирішення проблемних ситуацій у науковій, проєктувально-конструкторській та підприємницькій діяльності. І тут важливу роль повинна відігравати самостійна робота — спосіб активного, цілеспрямованого набуття студентом нових для нього знань та умінь, як у навчальній аудиторії, так і поза нею.

Потрібна заміна традиційного авторитарного стилю управління навчальною діяльністю студента на ціннісно-орієнтовану, яка базується на серйозній та стійкій мотивації роботи, що виконується. Студент повинен відчувати її необхідність для майбутньої професійної діяльності, корисність із точки зору її подальшого використання, бачити можливість застосування результатів у своїй творчій діяльності.

Якщо студента спонукає до навчання тільки прагнення отримати ди-

плом, то це лише зовнішня мотивація, а коли він отримує задоволення від самого процесу або змісту діяльності, то мотив, який його спонукає, можна вважати процесуально-змістовним. Тому потрібно використовувати всі можливі форми мотивації, розвивати у студента інтерес до самовдосконалення на лекціях, практичних, лабораторних роботах під час виконання самостійної роботи в позааудиторний час.

Важливий мотиваційний фактор — використання ефективних форм контролю знань, які викликають прагнення до змагання, самовдосконалення.

— *Кажуть, що чинна система оцінювання знань та визначення рейтингу не стимулює студента до кращої оцінки, що він задовольняється оцінкою, отриманою за результатами модульного контролю.*

— Можна привести коней до води, але неможливо змусити їх пити. Так само не можна удосконалити людину без її бажання та участі. Студент має можливість покращити семестрову оцінку з навчальної дисципліни, одержану за результатами модульних контролів, на семестровому іспиті. Якщо він не використовує надану йому можливість, то він або досягнув свого рівня компетентності з цієї навчальної дисципліни, або не має мотивації для покращення оцінки.

— *Як чинна система оцінювання знань та визначення рейтингу мотивує студента до навчання?*

— Чинна кредитно-модульна система спонукає студента систематично працювати впродовж семестру. Студент може отримати семестрову оцінку з навчальної дисципліни за результатами поточних та модульних контролів, тобто роботи впродовж семестру. Він зацікавлений вчасно виконати всі роботи, передбачені навчальним планом, оскільки йому не зараховують балів за пропущені лабораторні роботи, практичні та індивідуальні завдання у випадку їх відпрацювання або здачі після тижня модульного контролю, до якого вони

мали бути зроблені та здані. Студент зацікавлений отримати якомога більшу кількість балів впродовж поточного контролю (адже сумарна модульна й екзаменаційна оцінки виставляється за 100-бальною шкалою з врахуванням результатів поточного контролю), а також зацікавлений самостійно удосконалювати свої знання, оскільки може підвищити свій рейтинг під час перевірки якості залишкових знань. Нагадаю, що рейтинг студента відіграє вирішальну роль під час конкурсного відбору в магістратуру. Крім цього, успішний студент, який за результатами модульних контролів отримав позитивні оцінки, має два тижні вільного часу (термін семестрового контролю), які можна використати для наукової діяльності, роботи за фахом, самовдосконалення.

— *Ваше ставлення до тижнів модульного контролю, вільних від занять?*

— Позитивне. Вільні від аудиторних занять тижні — це тижні самостійної роботи студентів, впродовж яких вони можуть отримати консультації викладачів, відпрацювати пропущені лабораторні роботи, виконати індивідуальні завдання та інші види самостійної роботи.

Оскільки атестація студента з навчальної дисципліни, здійснена за результатами модульних контролів на підставі сумарної модульної оцінки, еквівалентна результату першого складання іспиту, студент повинен мати хоча б трохи часу на підготовку до контрольного заходу. Тому їх проведення регламентується відповідним графіком, який передбачає проведення не більше одного контрольного заходу в день.

Із розвитком електронних засобів навчання існує можливість підвищення ефективності самостійної роботи за рахунок використання автоматизованих навчальних та навчально-контролюючих систем, які дозволяють студентові самостійно удосконалювати знання з тієї чи іншої навчальної дисципліни та перевіряти рівень засвоєння матеріалу.

Крім цього, з введенням в експлуатацію потужного інформаційно-навчального комплексу в бібліотеці, розробкою тестів із усіх навчальних

дисциплін існує можливість проведення письмової компоненти контрольного заходу модульного контролю на комп'ютерах за тестовими технологіями, усунувши суб'єктивний вплив викладача. Після оголошення результатів письмової компоненти викладач зможе провести усну компоненту. Для того, щоб ефективно провести такий захід у масштабах університету потрібні вільні від занять тижні.

— У колективах навчально-наукових інститутів проходить обговорення концепції модернізації чинної системи оцінювання знань та визначення рейтингу студентів. Як Ви ставитеся до запропонованої концепції?

— Не треба обманювати самих себе. Так звана концепція — це не що інше, як чергова спроба зруйнувати чинну систему, яка ефективно працює понад п'ятнадцять років. „Обов'язковість“ іспиту, яка декларується, вимагає відмови від атестації студентів за результатами модульних контролів і автоматично повертає нас від семестрових контролів до традиційної сесії з усіма її атрибутами. Займімося простою арифметикою. Згідно з одним із положень концепції, студент впродовж поточного контролю може отримати до 50 балів. Візьмемо середнього студента, який спроможний набрати 30 — 35 балів. Для того, щоб отримати трійку, йому достатньо скласти іспит на незадовільну оцінку (15 — 20 балів). Про яке підвищення якості підготовки за рахунок „обов'язкового“ іспиту йдеться?

Крім того, концепція містить цілий ряд порушень чинних нормативних актів МОН України, включаючи положення про організацію навчального процесу. Зокрема, це одна, а не дві спроби повторного складання студентом іспиту, продовження навчання студента після того, як він отримав незадовільну оцінку на комісії тощо. І, нарешті, головне. Вчена рада університету затвердила положення про **систему оцінювання знань та визначення рейтингу студентів.**

Тут ключове слово — „система“. А це, як відомо, сукупність взаємозв'язаних елементів, які представляють собою цілісне утворення.

Не можна обговорювати окремі елементи системи, не бачивши її в цілому. Краще обговорювати альтернативний варіант положення про систему оцінювання знань та визначення рейтингу студентів, а не руйнувати під маркою „обов'язкового“ іспиту чинну систему.

Ще раз підкреслюю: ніхто не збороняє проводити контрольні заходи модульного контролю в екзаменаційній письмово-усній формі. Все залежить від ставлення викладача до своїх функціональних обов'язків. Для добросовісного викладача, який любить свою справу, не так важлива система, в якій він працює, як можливість зацікавити навчальною дисципліною, яку він читає, студента, розвинути його творчу навчально-пізнавальну діяльність.

Чинна система змушує працювати викладачів, оскільки можуть бути проконтрольовані і якість проведення модульних контролів (є чіткий графік їх проведення), і якість контрольних завдань. Ця система гнучка (викладач сам визначає розподіл балів між змістовими модулями, практичною та теоретичною частинами змістового модуля тощо) та придатна до модернізації. До прикладу, можна ввести таку норму, що семестрову оцінку з модуля за результатами модульних контролів студент може отримати тільки за умови успішного складання обох змістових модулів, визначивши критерій успішності (наприклад $\geq 50\%$ балів, які відведені на змістовий модуль).

Львівська політехніка впродовж останніх десяти років входить у десятку найкращих вищих навчальних закладів України. У всіх рейтингах, які проводять як МОН України, так і різноманітні незалежні агенції та компанії, одним із основних показників є якість підготовки фахівців! Думаю, що тут коментарі не потрібні.

Спілкувалася Марія БУЦМАНЮК

коротко

● **Починаючи з 2009 — 2010 навчального року, Міністерство освіти і науки України впроваджує Європейську кредитно-трансферну систему (ЕКТС) і Додаток до диплома європейського зразка, а також інші ключові документи ЕКТС („Аплікаційна форма студента“, „Угода про навчання“, „Угода про практичну підготовку та зобов'язання про якість“, „Академічна довідка“).** Про це йдеться у наказі МОН від 16 жовтня 2009 року № 943. Із 2009 — 2010 н. р. ЕКТС дає можливість переносити й накопичувати кредити (один кредит — це 25 — 30 годин аудиторної, самостійної роботи, підготовки курсових робіт, іспити тощо), що віддзеркалює досягнення випускника чи студента. Ця система і Додаток до диплома європейського зразка — загальноприйняті інструменти оцінювання знань у всіх країнах Болонського процесу. Тож вони мають спростити процедуру визнання українських дипломів про вищу освіту в Європі та сприятимуть мобільності наших студентів.

● **У зв'язку зі складною епідеміологічною ситуацією та карантинною зміною дати проведення деяких заходів, про які раніше писала „Аудиторія“. XV Саміт президентів BEST (про нього газета інформувала у ч. 30) відбудеться 3 — 9 грудня (офіційне відкриття — у головному корпусі Львівської політехніки 4 грудня). Форум дистанційного навчання організатори перенесли на 11 березня 2010 року. Також до 18 грудня 2009-го продовжили термін подання заявок та документів на участь у проєкті „Освіта Країною“, який ініціював Фонд Святослава Вакарчука „Люди майбутнього“. Детальніша інформація — на сайті peopleofthefuture.org.ua.**

● **У Львові стартував проєкт „Науковий тренінговий центр“. Його мета — підвищити конкурентоспроможність львівських науковців шляхом тренування їхніх навичок у написанні заявок на гранти, стипендії, у написанні резюме, супровідних листів, а також навчання мистецтву публічного виступу тощо. Раз на два місяці у центрі планують проводити безкоштовні тренінги, а щомісяця — одноденні семінари за участю представників наукових фондів, українських науковців, які живуть за кордоном. Перший цикл тренінгів запланований на кінець листопада — початок грудня. Зареєструватись на участь у тренінгу можна на веб-сайті (sdcenter.org) або за телефоном: 098 07 007 89. Засновниками львівського НТР (до слова, першого в Україні) є львівська обласна громадська організація „Центр розвитку науки“ (за підтримки „Кластеру науки“ і Львівського центру науково-технічної та економічної інформації).**

За матеріалами прес-служб МОН, ЛМР

Ними пишається Політехніка

Наш університет знають в Україні та за її межами не лише як потужний науковий центр, а й як кузню висококваліфікованих кадрів. Політехніці не бракує сумлінних студентів, які досягають відповідних висот і в науковій діяльності. Особливо успішним слудеям Львівської політехніки призначають стипендії Президента України та Верховної Ради. Зокре-

ма, це шестикурсники Орест Лаврів та Роман Бак (ІТРЕ), Богдан Хміль (ІІМТ), Оксана Фігурка (ІХХТ), Віталій Павлишин (ІБІД), Павло Горун (ІМФН); четвертокурсники Анатолій Колодійчук (ІНЕМ), Володимир Ракобчук (ІКТА), Андрій Ковальчук (ІЕСК), Антон Красун (ІГСН). Саме їх ви бачите на обкладинці тижневика.

Іван Зозуля: „Живу для України, людей, родини“

Іван Зозуля (1972 року закінчив хіміко-технологічний факультет) належить до тих випускників, якими гордиться Львівська політехніка. Він — голова правління відкритого акціонерного товариства „Інститут гірничо-хімічної промисловості“, кандидат технічних наук, академік Академії гірничих наук України, заслужений працівник промисловості України, лавреат Державної премії в галузі науки і техніки, член правління Асоціації випускників Львівської політехніки

Іван Зозуля народився у с. Улянівці, що на Миколаївщині. Був у сім'ї десятою дитиною. У цей південний степовий край родину закинула нелегка доля, а коріння їхнього працюючого роду — на Львівщині, у с. Добрячин.

Середню школу закінчив у шістнадцять років. Саме тоді Львівський політехнічний інститут відкрив загально-технічний факультет з вечірньою формою навчання у Червонограді. Однак приймали до нього лише робітничу молодь, а він за віком ще навіть не мав права працювати. Допоміг брат Василь, який був водієм начальника місцевого відділу робітничого постачання. Він й упросив „шефа“ взяти Івана учнем кухаря. Отак, працюючи, три роки хлопець навчався на вечірньому відділенні Львівської політехніки. Лише після цього він зміг перевестися на третій курс стаціонару хіміко-технологічного факультету.

Переддипломну практику проходив на об'єднанні „Сірка“ у Новому Роздолі. Уже тоді захопився науковою роботою. Це помітили, тож незабаром Іван Зозуля отримав скерування на роботу до Науково-дослідної лабораторії, що мала всесоюзний статус. Працював спочатку інженером-конструктором, через рік — старшим інженером, потім — керівником лабораторії, завідувачем конструкторського відділу. Згодом у Москві вступив до аспірантури, яку закінчив у 1980 році. Захист дисертації на звання кандидата технічних наук відбувся на спеціальній вченій раді МВТУ ім. Баумана, Інституту гелієвої техніки, НДІ „Гідромаш“ і „Креолгенмаш“, що в Балашисі біля Москви, під керівництвом професора Олексія Голубова.

1989 року у Всесоюзному науково-дослідному інституті сірчаної промис-

ловости у Львові оголосили конкурс на заміщення посади директора. Подав свої документи й Іван Зозуля. Коли колектив обрав його своїм керівником, Іванові Івановичу було лише 39 років. На той час він уже мав чималий досвід практичної та наукової роботи. Однак ще більшими і вагомішими були перспективи, які він бачив перед собою та колективом. Іван Зозуля налагодив контакти з Норильськом, Астраханню, розпочав тісну співпрацю з туркменами, поляками, угорцями, німцями, єгиптянами. Він і сам професійно зростав: навчався у Фінляндії, пройшов стажування у США. Під його керівництвом здійснено ряд важливих наукових досліджень (мав близько 40 авторських свідоцтв і патентів із різних країн). Новий директор гідно представляв інститут на всесвітніх симпозиумах, виступав з доповідями, зустрічався з ученими на міжнародних конгресах найвищих рівнів, став академіком Академії гірничих наук України.

Важливе місце у діяльності інституту займало вирішення екологічних проблем та реструктуризація державних гірничо-хімічних підприємств західних областей України. Тоді ж почали створювати нові екологічно чисті технології, здійснювали комплексний екологічний моніторинг гідросфери, атмосфери, земної поверхні, флори та фауни.

Інститут, який очолює наш колишній випускник, — засновник фінансово-промислової групи „Титан“, „Гірничо-хімічного консорціуму“ та низки корпорацій. При „Гірхімпромі“ також діють дочірні підприємства „ТЮТЕХ“, „Дослідний завод „Розділ“, „Екохімсерт“, „Проектний центр“, „Геотехбуд“, „Техномет“, „Західно-український центр екологічного моні-

торингу“, „Розділ-Сервіс“. При інституті активно функціонує Відділення гірничо-хімічної сировини Академії гірничих наук України, який очолює Іван Зозуля. На глибоке переконання Івана Івановича, усі ці досягнення були б неможливі без зусиль усього колективу. Держава про нього також не забула: у 2006 році Указом Президента Іванові Зозулі присвоєно почесне звання „Заслужений працівник промисловості України“.

Своєму професійному утвердженню Іван Зозуля завдячує також і рідному університету. Чудові спогади залишилися в нього про викладачів та наставників Львівської політехніки — Г. Аксельруда, Є. Семенишина, В. Яворського, про роботу в студентському будівельному загоні в Сургуті Тюменської області, виробничі практики на магнієвому заводі в Калуші та Новому Роздолі.

Іван Іванович — автор понад 100 наукових праць, авторських свідоцтв та патентів багатьох країн світу. Під його керівництвом вперше в світі проведені об'ємні роботи з ліквідації негативних явищ впливів гірничо-видобувної галузі на природу та створені чудові зони рекреації в процесі ліквідації екологічно небезпечних об'єктів. Торік за ці роботи Указом Президента України Іванові Зозулі, разом із колективом авторів, присуджено Державну премію в галузі науки і техніки. Її наприкінці січня цього року Іванові Івановичу власноруч вручив Президент України Віктор Ющенко. Також він є радником голови Львівської облдержадміністрації та голови обласної ради з питань екології та гірничої справи.

Іван Зозуля і нині підтримує тісні зв'язки з Політехнікою, адже колишні її вихованці працюють тут на високих посадах, є кандидатами та докторами наук, керують кафедрами й науковими школами. У 2008 році його обрали членом правління „Асоціації випускників Львівської політехніки“.

Життєве кредо Івана Івановича просте і водночас по-філософськи глибоке — жити для України, людей, родини.

Володимир СТАРЧЕВСЬКИЙ,
заступник голови правління
Асоціації випускників
Львівської політехніки, професор

Українське коріння нобелівських лавреатів

Ознака інтелектуальної еліти

Нещодавно світові стали відомі імена цьогорічних нобелівських лавреатів. Новоспечені нобелянти традиційно отримують премії 10 грудня — у день смерті засновника відзнаки Альфреда Нобеля (1833 — 1896). Однак датою заснування авторитетної міжнародної відзнаки вважається 27 листопада — саме тоді в 1895 році шведський промисловець, винахідник, письменник, меценат А. Нобель заповів весь свій капітал „перевести в цінні папери, створивши фонд, відсотки з якого видаватимуться у вигляді премії тим, хто впродовж попереднього року приніс найбільшу користь людству“. Мрія промисловця втілювалася на початку ХХ століття: з 1901 року достойним почали вручати нагороду за досягнення у визначених А. Нобелем галузях — фізика, хімія, медицина та фізіологія, література, захист і зміцнення миру. А в 1960-х з нагоди свого 300-річчя Державний банк Швеції додав до цього переліку щорічну премію пам'яті А. Нобеля в галузі економічних наук.

Нобелівська премія вважалася і вважається своєрідною перелусткою до кола повноцінних націй та світової інтелектуальної еліти, є визнанням духовної зрілості нації, її безцінного й неповторного внеску в скарбницю людських досягнень. У списку країн, громадяни яких (а нині це понад 700 осіб) удостоювалися відзнаки Нобеля, Україна не фігурує. Що, проте, не є підставою вважати українців непричетними до престижної відзнаки: наші землі дали світові не одного лавреата.

3 України до Росії...

Автор монографії „Нобелівська інтелектуальна еліта й Україна“ Олександр Левченко в інтерв'ю газеті „День“ (12 грудня 2003 року) зазначав: „Україна формально не має своїх лауреатів. Наша держава поки що не дістала визнання нобелівських установ, але вони не обділили увагою вихідців із нашої землі. Це — вчені та письменники, які народилися, навчалися, розпочинали свою успішну діяльність або тривалий час жили, плідно творили в Україні, але одержали Нобелівську премію як громадяни інших країн, насамперед Росії, колишнього СРСР, США, Франції,

Альфред Нобель

Ізраїлю. В умовах бездержавності світлі голови України нерідко змушені були залишати свою землю й шукати кращої долі, відкривати й розширювати наукові, літературні горизонти в інших кутках планети“. Україна — батьківщина шести нобелівських лавреатів: Іллі Мечникова, Зельмана Ваксмана, Роальда Гофмана, Жоржа Шарпака, Саймона Кузнеця, Йосефа Шмуеля Агнона.

Першим нобелянтом — вихідцем із України — був відомий бактеріолог, імунолог, один із основоположників еволюційної ембріології Ілля Мечников (1845 — 1916), який 1908 року за дослідження імунної системи отримав Нобелівську премію в галузі фізіології та медицини. Свого часу науковець працював у Німеччині, Російській імперії, Франції. Однак невід'ємна частина життя І. Мечникова все ж пов'язана з Україною: він народився в селі Іванівка на Харківщині, навчався у Харкові, працював у Новоросійському університеті в Одесі, де організував діяльність першої в імперії бактеріологічної станції.

З Україною певним чином пов'язують й імена Петра Капиці (нащадок давнього шляхетського роду Стебницьких), Бориса Пастернака (син вихідців із Одеси), інших нобелянтів, які представляли Радянський Союз.

...США, Франції, Ізраїлю

Кілька визначних учених, уродженців України, поповнили й американський список нобелівських лавреатів. Так, у 1952 році „за відкриття стрептоміцину — першого антибіотика, ефективного при лікуванні туберкульозу“ — міжнародну відзнаку присудили Зельману Абрахамові Ваксману (1888 — 1973), уродженцеві міста Прилуки, що на Чернігівщині. Вченого нагородили як громадянина США, куди він емігрував з України після смерті матері 1911 року.

Інший нобелянт з США — це відомий спеціаліст у галузі органічної та квантової хімії, професор Корнельського університету Роальд Гофман (Сафран). Він народився 1937 року в Золочеві на Львівщині (тодішня територія Польщі) у єврейській сім'ї. Саме в Галичині минули його перші дитячі роки. Під час

нацистської окупації хлопчик, разом із батьками, опинився у гетто, згодом у таборі примусової праці. Та Роальд із матір'ю врятувалися завдяки допомозі вчителя-українця, який переховував їх. Після приходу на Західну Україну Червоної армії, майбутній лавреат жив у Польщі, Австрії, звідки у 1949 році емігрував до Америки. Там закінчив медичний факультет Колумбійського університету, проте обрав інший шлях — став хіміком-теоретиком. Роальду Гофману було 44 роки, коли він (разом із японцем Кенеті Фукуї) удостоївся Нобелівської премії — за розробку теорії перебігу хімічних реакцій. Після відновлення незалежності нашої держави вчений відвідав землю свого дитинства, про яку одного разу сказав: „Україна — обітована земля мого серця“.

А от Саймон Кузнець (1901 — 1985), дитинство і юність якого минули в Харкові, у 1971 році здобув для США Нобеля з економіки — за емпірично обґрунтоване тлумачення економічного зростання. Вчений викладав у Гарвардському, Пенсільванському університеті, університеті Джона Гопкінса, був почесним доктором інших вишів.

Із Волині „вийшов“ нобелянт з фізики Жорж Шарпак (Георгій Харпак). Відомий вчений-експериментатор, корифей ядерної фізики народився 1924 року на Рівненщині. У 1932-му опинився у Франції. (Через шістьдесят років саме як громадянин Франції отримав Нобелівську премію: його відзначили за винахід і розвиток нових детекторів елементарних частинок, що стимулювало розвиток цього напрямку. Серед наукових здобутків Г. Шарпака — розробка нового типу детектора, який дозволяє досліджувати структуру ДНК і поведінку ракових пухлин.

Єдиним уродженцем України, якого відзначили літературним Нобелем, був класик єврейської літератури Шмуель Йосеф Агнон (Шмуель Йосеф Халеві Чачкес, 1888 — 1970). Він змалку виявив нахил до творчості. Юнаком працював у Львові в редакції єврейської газети, публікував свої художні твори. Згодом виїхав до Палестини, свого часу жив і працював у Німеччині, Ізраїлі. У 1966 році Нобелівський комітет відзначив Ш. Й. Агнона як громадянина Ізраїлю (разом з поетесою Неллі Закс) „за глибоко оригінальну й майстерну прозу за мотивами життя єврейського народу“, комічну майстерність і відображення загальнолюдських проблем сучасності.

Соборницький чин Йосипа Саяка

За своє довге життя мені доводилося зустрічати багатьох цікавих людей, які залишили про себе добрі спогади. Одним із таких світлих особистостей був доцент Львівської політехніки Йосип Саяк. 12 лютого 1996 р. він відійшов у вічність, але назавжди залишився у моїй пам'яті. Він був прекрасним педагогом, науковцем, організатором і палким патріотом України. Своїми спогадами про незабутнього друга мені хочеться поділитися з читачами „Аудиторії“.

Йосип Іванович Саяк побачив світ 29 липня 1918 р. в мальовничому містечку Нижанковичі, що на Дрогобиччині. Закінчивши 1964 р. середню школу, вступив до Львівського політехнічного інституту, в 1955 р. захистив кандидатську дисертацію, а через рік отримав звання доцента. Завідував кафедрою електричних машин, був деканом електромеханічного факультету, проводив наукові дослідження. За його ініціативою на факультеті відкрили нову спеціальність „світлотехніка і джерела світла“. Результати наукових досліджень друкував у всесоюзних та республіканських журналах. За своє життя опублікував 197 наукових статей, отримав 16 авторських свідоцтв за винаходи, написав 2 підручники. Під його керівництвом захищено дві кандидатські дисертації, десятки дипломних робіт. Він був чудовим сім'янином, з дружиною Неонілою виховали сина Богдана та дочку Олю.

У моїй пам'яті зринає весна 1991 р., коли я зустрічав автобус із львів'янами, які приїхали до Нової Каховки (тоді я зі сім'єю мешкав і працював у Цюрупинську, бо радянські чиновники не дозволили повернутися в рідне місто). Це був хор Політехнічного інституту. Керівник групи — Йосип Саяк, чоловік середнього зросту, енергійний, симпатичний інтелегіт.

Гостей цікавила історія Олешківської Січі. Спочатку вони побували на місці, де колись знаходилася Олешківська Січ, а нині там стоїть пам'ятний знак. Я охоче розповів їм про історію виникнення Січі, про те, як після зруйнування російськими військами 1709 року Старої Запорізької Січі, частина запорожців переселилася на берег Дніпра, в Олешки, на територію Кримського ханства. Учасники хору, відмовивши „Отче наш“ за козацькі душі, виконали козацькі та стрілецькі пісні. Так ми познайомилися й потоваришували.

У жовтні 1991 р. у Цюрупинську на державному рівні святкували 500-річчя козацької слави та 280-ліття заснування Олешківської Січі, на яке запросили і львів'ян. Святкування відбувалися в Херсоні. Доцент Й. Саяк приїхав зі священиком о. Романом із Яворова та Новояворівським хором у прекрасних народних строях. Львів'яни, небайдужі до національного відродження південної України, привезли у ви-

Цюрупинські школярі отримують підручники, привезені зі Львова

шитому рушнику копію Матері Божої Іржавецької, яку зробив львівський живописець Володимир Патик. Це було співзвучно з рядками поезії „Іржавець“ Тараса Шевченка:

*Як покидали запорожці
Великий Луг і матір Січ,
Взяли з собою Матір Божу,
А більш нічого не взяли,
І в Крим до хана понесли
На нове горе Запорожжя.*

На місці розкопок Олешківської Січі, які проводила археологічна експедиція з Києва разом із місцевим істориком Я. Бойком, встановили святкову арку з великим дзвоном, на якому вирізьблений тризуб — символ національного єднання.

На урочистості зібралося багато мешканців міста, гості з Одеси, Миколаєва, Львова та навколишніх сіл. По обох боках арки варту несли козачата зі синьо-жовтими прапорами та козаки на конях, а за ними стояв хор із Новояворівська. Панахиду відправив прибулий із хором отець Роман. Вислухавши промови та виступи двох хорів, ми вирушили урочистою колоною із національними прапорами до стадіону, де хори виконали духовний гімн „Боже великий, єдиний“, а доцент Й. Саяк передав мерові міста ікону Божої Матері. Скільки років минуло, а я пам'ятаю всі ті події, ніби вони відбувалися вчора!

Церковна громада, створена в грудні 1992 р., задумала побудувати в Олешках храм святої Покрови. Ми знову звернулися за допомогою до нашого львівського друга доцента Й. Саяка. І вже невдовзі Йосип Іванович привіз до Цюрупинська декілька ескізів майбутньої церкви.

1993 року в доцента Й. Саяка виникла ідея створити у Львівській політехніці факультет довшівської підготовки для дітей з півдня України, щоб, вивчившись у Львові, вони повернулися на роботу в рідні місця. Ректор Ю. Рудавський прихильно поставився до прохання цюрупинської громади. Домовилися, що наші діти, коли закінчать підготовчий факультет та успішно складуть іспити, стануть студентами Львівської політехніки та за кошти міськради поїдуть до Львова. Йосип Іванович підготував усю необхідну документацію, провів інструкції. Оголошення про підготовчі курси транслювали по радіо та друкували в місцевій газеті „Вісник Олешшя“. Після вступних випробувань найкращі абітурієнти стали студентами Львівської політехніки.

За сприяння Й. Саяка в 1995 р. на тестування для вступу в Дрогобицький педінститут в Олешки приїхали діти із Луганська та Криму. На жаль, вони не були добре підготовлені з української мови і не витримали конкурсу. Тоді Йосип Саяк поїхав до Києва і добився через Міністерство освіти, щоб дітей Криму та Луганщини прийняли на навчання в Дрогобицький педінститут, ще й забезпечили безкоштовне проживання в гуртожитку.

Слід відзначити, що навчання в школах та дошкільних закладах Півдня було російськомовне. Щоб перейти на українську мову навчання, необхідно було розпочинати з молодших класів. Проблемою стали букварі, а потім — читанки та інші посібники з української мови. І тут на допомогу знову прийшов доцент Й. Саяк. Він зумів зібрати по різних установах Львова книжки та переслати їх до нашого міста.

Йосип Іванович часто приїжджав до Цюрупинська, і не з порожніми руками, а привозив необхідну літературу українською мовою. Він завжди був бажаним гостем у нашій хаті, адже нас єднали спільні погляди.

Любомир ПОЛЮГА,
зв'язковий генерала Чупринки,
довголітній в'язень
радянських таборів

спроба аналізу

Підривний дух телебачення

Виникнення в 50-х роках ХХ століття і поступове поширення засобів масової інформації, зокрема телебачення та комп'ютерних технологій, суттєво вплинуло на освітньо-виховне, культурне життя суспільства та на формування свідомості дітей. І що ми маємо на сьогодні? Чи справді телебачення виконує інформаційну, наукову, повчальну, освітню функції, чи основними стали маніпуляційна, розважальна та навіть гіпноізуюча?

Переключаючи з одного каналу на інший, переглядаючи різні телепередачі, ми починаємо все сприймати як шоу, нам важко відрізнити правду від гри акторів. Але часто й учасники телепрограм настільки входять в це шоу, що воно стає для них дійсністю, а реальний світ втрачає свою цінність.

Американський науковець Ніл Постмен, який досліджує проблеми телебачення впродовж тридцяти років, назвав його незрілим явищем, яке володіє підривним духом. Він зазначив, що знищено саме поняття істини; телевізійна людина цінує безпосередність біжучого моменту, а не історію; настала ера тривіальної культури, дитинства як такого більше не існує. Проблеми духовної та інтелектуальної деградації своєї нації він вбачає саме в негативному впливі телебачення, яке перекреслило цінність освіти, науки, книжки, призвівши до занепаду та кризи, яке маніпулює свідомістю суспільства. Справді, сьогодні, згідно зі статистикою, в США — понад 60 тис. неграмотних, а ще 60 тис. ледве-ледве можуть прочитати друкований текст. У середньостатистичній американській сім'ї телевізор працює 8 — 10 годин на добу.

Однак ця проблема стосується не лише американців. Понад 80 відсотків італійців під впливом телебачення,

яке забирає основний час дозвілля, за останні десять років не прочитали жодної книжки. У сусідній Польщі вже немодно мати в хаті книжкову шафу. Колись відомий драматург Бернард Шоу вдало висловився щодо рекламних щитів, які на початку минулого століття заповнили Америку: „Це справляє враження, особливо, коли не вмєш читати“. Те саме можна сказати й про телебачення. Італійський публіцист Сарторі у книжці „Гомовіденс“ справедливо зазначив, що виросло нове покоління „відеодітей“, яке потрапило в неабияку залежність від телевізора.

Телебачення та комп'ютерні технології забирають у маленької особистості, яка росте і розвивається, практично весь час. Воно дає певну інформаційну базу, яка істотно відрізняється від навчально-виховної в дошкільному та шкільному закладі, забирає час, відведений для відпочинку, пропонуючи фільми, що не завжди приносять користь. Нова картина світу, що складається у молодого покоління завдяки електронним засобам, призводить до певних змін у психіці: змінюється спосіб сприйняття світу, система цінностей, орієнтація в просторі і часі.

Якщо дорослій людині легше не піддаватись маніпуляції телебачення, легше відрізнити корисну інформацію від непотрібної, то дітей не приваблюють новини, чи інтелектуальні програми, їх цікавлять передачі з яскравими та захоплюючими картинками. Поміляються ті батьки, які вважають, що коли немає часу на дитину, її можна залишити вдома з увімкнутим телевізором. Біда в тому, що, привчивши дитину до блакитного екрана, батьки не завжди можуть проконтролювати передачі, канали, які вона дивиться. А пізніше дивуються, чому їхня малеча залякана або гіперактивна, чому її тягне бешкетувати або чому вона надто замкнена і живе ніби в іншому світі.

Телевізор відриває людей від спілкування, читання, відвідування театрів, музеїв, прогулянок на свіжому повітрі. Відомі факти, коли деякі американці не відривалися від телевізора місяцями й доводили себе до жахливого психо-фізичного стану, зокрема до ожиріння.

Важко забути два випадки, які сталися в Україні вже на початку цього століття. Четверо юнаків, надивившись серій популярного російського фільму „Бригада“, уявили себе його героями. Хлопці настільки захопились своїми ролями, що не до кінця усвідомлювали те, що роблять, адже чинили так, як їхні дорослі улюбленці зі серіалу. Однак гра закінчилась не за сценарієм фільму: хуліганів затримала міліція за збройні напади та за важкі тілесні ушкодження.

Другий випадок був ще трагічнішим. Мати залишила двох малих дітей вдома самих. П'ятирічний хлопчик дивився телевізор, можливо, бойовик, оскільки перегляд спричинив агресивну поведінку дитини. Маленька сестричка у колісці почала голосно плакати, а братик, не знайшовши іншого виходу, засунув їй ніж у живіт. Пізніше маленький хлопчик пояснював свій вчинок тим, що бачив, як „після цього люди мовчать“.

Як бачимо, в наш час телебачення, справді, кардинально змінило життєві цінності та духовно-культурні орієнтири. Молоде покоління вже не вражає надмірна брутальність, жорстокість, якої так багато на телеекранах. Страшно навіть уявити, що це скоро може стати в нашому житті нормою.

Вдосконалюючись технічно, телебачення з кожним роком пропонує глядачам щораз низькосортнішу в духовному плані продукцію. Розвивається культура кітчу і кемпу. Забувши про інші свої функції, телебачення все більше спрямовується на видовищність, здебільшого запозичену в Росії. Це й різноманітні скандальні ток-шоу на кшталт „Вікон“ чи „Дівочих сліз“, й різноманітні шоу-проекти, приміром „Останній герой“, „Дом-2“, які безсоромно видають за пристойне, бруд суспільства нав'язують як норму. Стало цілком нормальним явищем, коли герої програми з'ясовують перед глядачами свої сімейні чи особисті проблеми, сексуальні розлади та різноманітні збочення, а аудиторія обговорює їх, дає поради. Низькопробні бездарні фільми несуть цинічний негативізм і жорстокість, що призводить до поступового душевного та інтелектуального отупіння. Різні еротичні програми та ролики найчастіше зацікавлюють і приносять підлітків...

Оксана ГОРЧАКОВСЬКА,
студентка факультету
журналістики ЛНУ ім. І. Франка

Штаб цивільного захисту (оборони) Львівської політехніки попереджує:

Газ корисний і небезпечний!

Значної шкоди населенню, об'єктам господарської діяльності та навколишньому середовищу завдають пожежі. Впродовж 2008 року в державі зареєстровано 46,5 тис. пожеж! Значна їх кількість виникає через незнання та ігнорування правил користування газом та газовими приладами. Внаслідок надзвичайних ситуацій в державі щорічно гине понад 5 тис. людей! Задумайтесь над цим.

Основні вимоги та правила користування газовими приладами

Пам'ятайте: при повному згоранні газу полум'я має голубувато-фіолетовий колір, при неповному — жовтувато-солом'яний. Неповне згорання призводить до інтенсивного виділення в приміщення чадного газу, який отруює організм людини.

Якщо приміщення заповнене чадним газом на 0,5%, то смерть у людини настає через 30 хвилин, якщо на 1% — за 2 — 3 хвилини. Якщо у приміщенні накопичиться 5 — 15% газу, може статися вибух навіть при телефонному дзвінку. Ускладнюють ситуацію в квартирах пластикові вікна, які не обладнані спеціальними вентиляторами (одне з положень фіксації віконної рами). В закритому положенні вікна перешкоджають нормальному надходженню повітря до приміщення, де встановлені газові прилади.

Якщо полум'я проскакує всередину пальника або відривається від нього, то необхідно закрити кран пальника і через деякий час запалити його знову. При повторенні такого явища користуватися пальником категорично заборонено! Для усунення причин слід викликати спеціаліста газової служби.

Запам'ятайте і виконуйте:

1. Перед увімкненням газових приладів необхідно провітрити приміщення. На весь час їх роботи залишайте квартиру відчиненою. Перевірте положення кранів на приладах і перед ними, вентиль на балоні.

2. Спочатку слід піднести вогонь до пальника і лише після цього відкрити кран на газовому приладі.

3. Перш, ніж запалити пальники духовки газової плити, необхідно провітрити її помахом дверцят або залишити відчиненою на 5 — 7 хвилин.

4. Перед користуванням газовою колонкою перевірити тягу в димарі та

вентиляційному каналі. Якщо тяги нема, то користуватися колонкою не можна, адже є ризик отруєння продуктами згорання газу.

Для перевірки наявності тяги у димарі й у вентиляційному каналі треба піднести запалений сірник або запалений папір до щілини між козирком та корпусом газової колонки. Відхилення полум'я у щілину вказує на наявність тяги.

5. Якщо пальник газової колонки горить під час зниження напору холодної води або під час припинення постачання гарячої, значить колонка несправна, її необхідно терміново вимкнути і повідомити в ремонтну службу газу за телефоном 104.

6. Посуд із широким дном необхідно ставити на конфорку з високими ребрами, інакше згорання газу буде неповним.

7. Після закінчення користування газовими приладами, треба закрити на них крани, а потім — крани на спусках або вентиль на газовому балоні.

Користувачі скрапленого газу повинні пам'ятати, що наповнювати балони потрібно тільки на спеціалізованих підприємствах, які несуть відповідальність за герметичність та масу закачаного газу, а не на автомобільних газозаправних станціях. Як відомо, газ має властивість зі зміною температури змінювати свій об'єм. Особливо це важливо у холодну пору року, коли заправлений балон заносить із вулиці у тепле приміщення. Це може спричинити вибух. Не ставте балон біля нагрівальних приладів та біля відкритого вогню.

Якщо загорівся газ у місці витоку

1. Негайно евакууйте всіх людей із квартири і з сусідніх помешкань, викличте аварійну газову службу за телефоном 104 і оперативно-рятувальну службу цивільного захисту за телефоном 101.

2. Доки газ горить, небезпеки вибуху немає, тому не намагайтеся гасити полум'я, оскільки це може призвести до катастрофи.

3. Постарайтесь перекрити подачу газу.

4. Слідкуйте за тим, аби не загорілись розташовані поблизу вогню предмети (штори, рушники тощо).

Завжди треба пам'ятати, що правила техніки безпеки написані гіршим досвідом — кров'ю потерпілих та загиблих.

Володимир ЛЯХОВ,
начальник штабу цивільного захисту (оборони) університету

наш календар

1 грудня — Всесвітній день боротьби зі СНІДом.

Пам'ятні дати

27.11.1863 — народилася Ольга Кобилянська, відома українська письменниця.

27.11.1918 — створено Українську академію наук.

27.11.1941 — помер Осип Сорохтей, український графік і живописець.

28.11.1890 — народилася Зінаїда Тулуб, українська письменниця, авторка романів „Людолови“, „В степу безкраїм за Уралом“.

28.11.1950 — загинув Осип Дяків „Горновий“, провідник ОУН на Львівщині, теоретик українського націоналізму.

28.11.1970 — убиті за загадкових обставин Алла Горська, талановита українська художниця і правозахисниця, учасниця руху шістдесятників.

29.11.1778 — народився Григорій Квітка-Основ'яненко, перший прозаїк нової української літератури.

29.11.1859 — народився Кость Левицький, перший прем'єр уряду ЗУНР.

29.11.1919 — помер Іван Верхратський, український науковець, творець української природознавчої термінології, член НТШ.

30.11.1841 — народився Анатоль Вахнянин, український композитор, музикознавець, письменник, один із засновників та перший голова товариства „Просвіта“, автор опери „Купало“.

1.12.1717 — народився Георгій Конишський, український письменник, проповідник і громадський діяч.

1.12.1883 — народився Микола Хвильовий, український письменник, ініціатор створення ВАПЛІТЕ, автор творів „Санаторійна зона“, „Україна чи Малоросія“.

1.12.1909 — народився Анатолій Кос-Анатольський, український композитор і педагог.

1.12.1918 — народився Платон Майборода, український композитор, автор пісень „Білі каштани“, „Рідна мати моя“ тощо.

1.12.1930 — народився Роман Федорів, український письменник, автор романів „Чорна свіча від Ілени“, „Отчий світильник“, „Єрусалим на горах“.

1.12.1978 — помер Петро Панч, український письменник, автор роману „Гомоніла Україна“.

1.12.1991 — відбувся Всеукраїнський референдум, за результатами якого Україна стала незалежною державою.

1.12.1991 — Леоніда Кравчука обрало першим Президентом незалежної України.

МОЛОДІЖНІ ІНІЦІАТИВИ

Студенти — за краще майбутнє

Національний студентський союз, Міністерство регіонального розвитку та будівництва України та Колегія студентів і аспірантів Національного університету „Львівська політехніка“ за підтримки Міністерства освіти і науки України у грудні 2009 року проведуть перший Всеукраїнський форум органів студентського самоврядування „Студентські ініціативи“.

Мета цього заходу — обговорити та знайти шляхи вирішення проблем студентських гуртожитків, молодіжного кредитування, відновлення практики студентських будівельних загонів, залучення студентської молоді на волонтерських заходах до відновлення історичної спадщини України тощо.

У форумі можуть взяти участь представники органів студентського само-

врядування, студентських наукових товариств, студентських профспілок, а також усі охочі. Для цього необхідно до 8 грудня 2009 року включно надіслати на електронну адресу nsspresident@gmail.com письмові тези свого планового виступу (від однієї до двох сторінок шрифтом 12 pt з одинарним інтервалом) чи пропозиції щодо форуму із зазначенням прізвища, ім'я, по батькові, вишу, контактної інформації (телефони, електронні адреси).

За додатковою інформацією просимо звертатися до президента Національного студентського союзу, аспіранта Львівської політехніки Анатолія Ігнатовича (моб. тел.: 067 6038003; ел. адреса: ignatovicha@gmail.com).

Н. П.

ДУХОВНЕ СЛОВО

Християнство — мова спілкування

Сьогодні ми дуже часто стикаємося з проблемними ситуаціями. В більшості випадків ці ситуації базуються на незнанні, що пов'язане з нерозумінням. Люди, які потрапляють у конфліктну ситуацію, опиняються у сфері спілкування різними мовами. Непорозуміння можуть бути різного роду — від побутових, міжконфесійних до міждержавних. Їхні наслідки теж різноманітні: хтось може бути відрахований із університету, хтось розлучитись, а між державами настати холодні стосунки.

Сьогодні конфлікти вирішуються практично за одним сценарієм — хто сильніший, той і має рацію, відповідно і за ним перемога. Це дуже спрощений метод вирішення конфлікту, хоч і найлегший.

Сучасна наука конфліктологія подає декілька схем виходу з конфлікту. Одна з яких, наприклад, називається „медіатор“, тобто вирішення конфлікту відбувається за участі третьої сторони, яка намагається показати кожній зі сторін причину конфлікту та підвести до того, щоб вони самі вирішили проблему. Та це тільки схеми. Хоча по своїй суті вони можуть бути і правильними, однак не завжди їх використання дає можливість людям зрозуміти причину конфлікту. Вони часто так і залишаються у сфері спілкування різними мовами.

У сучасному світі ми бачимо багато конфліктів різного рівня та безліч спроб їхнього вирішення, але, на жаль, дуже часто людині важко пояснити суть конфлікту. Адже вона не намагається вийти зі свого „світу“ і сприйняти речі такими, якими вони є, а не якими вона їх робить.

Якби кожен із нас відверто написав все, що пережив, вийшла б цікава книжка індивідуального життєвого досвіду. Цей досвід був би унікальним, але найцікавішим є те, що акцентували б ми на тому, що вважаємо правильним. Проте чи була

б наша істина близька до істини, якою є Христос? Це залежить від того, наскільки ми наблизимось до Христа, адже саме настільки він зможе проявитись у нашому житті та настільки наша істина буде Його істиною. Проповідування саме і полягає у сповіданні істини, але це потрібно робити зрозумілою для людей мовою.

Спробуймо подивитись на цю проблематику в світлі Слова Божого. Євангеліст Матей в одному епізоді Євангелії (Мт. 20,17 — 28) показує, як вирішує конфліктну ситуацію Христос. По дорозі до Єрусалиму Ісус сповіщає апостолам, що має постраждати і вмерти. Це знають тільки вони. В цей момент підходить до Учителя мати синів Завидеєвих — Саломія, вона просить про „посади“ для своїх синів у царстві Ісусовім. Адже більшість оточуючих сприймали Христа як Месію, який має звільнити Ізраїль від римлян і стати в Ізраїльським царстві правителем.

Виникла конфліктна ситуація, причиною якої було нерозуміння суті приходу Ісуса, його месіянства. В цьому замішанні учні говорили з Христом різними мовами: одні просили „портфелі“ в царстві Христовім, інші нарікали на них за це, хоч самі також до кінця не розуміли місії Христа. І що робить Спаситель? Він своїм словом виводить апостолів у площину спілкування однією мовою. Він із любов'ю в серці навчає їх про сенс служіння. І вже немає пануючих та підкорених, а є Слуги. Слуги з великої літери.

Христос прийшов у наш світ і приніс нам свою „мову“, яку називаємо християнством. Це певний спосіб життя. Наше завдання вивчити цю „мову“, спілкуватись нею і вчити інших.

о. Богдан ГРУШЕВСЬКИЙ,
капелан Львівської політехніки

ДЕНЬ СТУДЕНТА

Святкували в умовах карантину

Цьогоріч на День студента через епідемію грипу не відбувалося жодних гучних святкувань. Однак, аби студентське свято не минуло зовсім непомітно, 17 листопада спудей львівських вишів під керівництвом студентського мера Христини Паньків одягнули левів Ратуші у бакалаврські мантиї. Усі охочі могли любоватися модними левами.

Вперше леви демонстрували своє вбрання, яке пошили спеціально для них за знятими архітекторами Львівської політехніки мірками, два роки тому. Цьогорічний День студента зробив одягання левів щорічним елементом святкування.

Зі святом спудей привітав мер Львова Андрій Садовий. Він відзначив, що студенти беруть активну участь у громадському житті міста.

Традиційно усіх українських студентів зі святом привітав Президент Віктор Ющенко, звернувшись до них як до найбільш творчої та амбітної частини суспільства, яка несе країні нову думку, святу безкомпромісність, протест проти фальші та подвійних стандартів.

Президент розповів про задумані справи, які стосуються життя студентів: створення для них широких та достатніх можливостей на додаткову освіту за кордоном, спрощення в отриманні віз, можливість узяти пільгові кредити на житло, встановлення розміру стипендій на рівні прожиткового мінімуму, реформа студентського самоврядування, зміна стандартів життя в гуртожитках, спрощення доступу до інтернету, підтримка програм про здоровий спосіб життя тощо. А найважливіше — це гарантування невід'ємного права студентів не лише на освіту, а й на те, щоб стати цілісною, ніким не зламанною особистістю, яка має свою позицію, знає як її обстоювати і як досягати успіху.

Н. П.

165-річчю альма-матер присвячується

Фотовиставка „Життя прекрасне!“

24 листопада в 226 аудиторії головного корпусу Львівської політехніки відкрилася виставка фоторобіт учасників конкурсу „Життя прекрасне!“. „Аудиторія“ запрошує всіх, хто захоплюється фотомистецтвом і кому до вподоби яскраві сюжети й образи, завітати на виставку, аби набратися позитивних емоцій і вкотре нагадати собі, що попри все — життя прекрасне!

Оглянувши світліни, кожен охочий зможе проголосувати за конкурсанта, роботи якого найбільше сподобалися. Хто набере максимальну кількість глядацьких симпатій, отримає спеціальний приз.

Визначення і нагородження переможців конкурсу відбудеться під час урочистого закриття виставки 4 грудня о 16.00 в авд. 226.

називаємо імена лавреатів

Хто найбільше любить Політехніку?

Нарешті настав час оголосити імена переможців конкурсу літературних творів на тему „Моя Політехніка“, присвяченого 165-річчю університету. На думку вимогливого журі, найкращим визнано твір аспірантки кафедри прикладної математики ІМФН **Ольги Савчин**. Вона і здобуває заслужене **перше місце**. До слова, Ольга подала на розгляд журі два різні твори, вони обидва оцінені найвищими балами. Один із них вже опублікований у святковому числі тижневика, присвяченому 165-річчю альма-матер.

Друге місце присуджено студентці шостого курсу ІКНІ **Олегові Бакуліну**.

Студентка шостого курсу ІКНІ **Альбіна Немеш** зайняла **третю** щабельку п'єдесталу.

Названа трійка лавреатів буде нагороджена грошовими преміями, а студентка другого курсу ІМФН **Наталія Зай**, студентка другого курсу ІАРХ **Ганна Ісакова** та студент шостого курсу ІКТА **Юрій Гарасим**, які зайняли відповідно 4, 5, і 6 місця, — заохочувальними призами.

Вручення нагород відбудеться 4 грудня о 16.00 в 226 аудиторії головного корпусу Львівської політехніки.

з редакційної пошти

Танець — мрія, яка здійснюється

Уявіть собі дівчину, яка танцює... Помах її руки, поворот голови. Зараз ми бачимо людей переважно в сидячому положенні біля комп'ютера або телевізора. І тому я пропоную: „Потанцюймо!“.

Дівчину, яка танцює, видно здалеку, навіть по ході. Вона ніби пливе в повітрі. Я гадаю, від тої ходи і залежить уся суть жінки, її ставлення до життя. А зрозуміла я це лише недавно.

Кажуть, людина прагне до того, чого їй не вистачає. В дитинстві я мріяла про балетну пачку. Уявляла себе в цьому костюмі й кружляла перед дзеркалом, підіймаючись навшпиньки. Але мама не бачила в мене балетних даних і вбила дитячу мрію.

Потім у моєму житті не було танців. Вони були, але не професійні — з друзями на вечірках. Згодом займалася аеробікою, степом, шейпінгом, навіть „тай-бо“, але я завжди прагнула до краси, а танець — це одна зі складових краси. До танців мене привела моя молодша донька. Їй 15 років, а танцює вона з чотирьох. Я дивилась на її виступи спочатку вдома, а потім на сцені. Її пластика зачарувала мене, і я ловила себе на думці, що теж так хочу... Ніколи не думала, що мені пізно, що мій час минув! Я просто шукала того, чого я

хочу. На щастя, почалася мода на танці! І я почала вчитися.

У Львові є безліч танцювальних клубів, було б бажання! Мені пощастило з інструктором. Вона називається Людмила. Її енергія та любов до танцю передаються мені з перших звуків музики. Здається, вона вчить „розмовляти“ зі своїм тілом, бо ж на заняттях спочатку важко — є і синці, і м'язи болять. Я пробувала танцювати навіть сальсу і, скажу вам, це дуже складно. Однак коли після третього-четвертого заняття тобі вже щось вдається, і ти дивишся як твої рухи відбиваються в дзеркалі, — відчуваєш дивну радість й піднесення! А ще танці корисні для здоров'я — це чудовий засіб від депресії, і фігуру моделюють, і стрес знімають. А головне — для танців немає обмежень у віці! Мій батько, маючи 72 роки, завжди може затанцювати зі мною його улюблене танго.

В нас у Політехніці є чудовий колектив естрадного танцю „Плай“, яким керує Олена Балаєн. Я бачила їхні номери — там танцює моя донька. Якщо у когось буде можливість — подивіться на їхні виступи. Це так прекрасно!

Юлія МАЗУРЕНКО,
інженер відділу профорієнтації
Львівської політехніки

коротко

• У Львівському палаці мистецтв 19 листопада відбувся показ короткометражок „Комедії і трагедії: найсмішніші та найдраматичніші фільми останнього десятиліття“. Показали 11 стрічок від 13 режисерів із восьми країн світу. Найкращою стрічкою кінопоказу, згідно з результатами голосування, визнано чеську короткометражку Міхаєли Павлатової „Повтор“.

• У Національному музеї ім. А. Шептицького 4 грудня відбудеться урочиста презентація „Збірки Галини Горюн-Левицької — дару пам'яті Мирона-мистця“, яку передала Україні дружина відомого митця Мирона Левицького, колекціонерка мистецьких творів, громадянка Канади українського походження Галина Горюн-Левицька. Унікальна колекція складається зі 77 мистецьких творів Мирона Левицького та 42 робіт відомих українських художників ХХ століття, чії імена вилучили з історії українського мистецтва.

• У Львівському палаці мистецтв із 5 грудня демонструватимуть легендарну колекцію Національного художнього музею Шанхая ім. Лю Хайсу. Цей проєкт є частиною культурного обміну між Україною та Китаєм. У червні 2010 року в Національному музеї ім. Лю Хайсу нашу країну представлятиме всесвітньо відомий проєкт Миколи Журавля „Пасіка“.

• **Юрій Винничук та Марія Матіос** — найпопулярніші автори у Львові. Згідно з результатами опитування найбільших книгарень Львова, яке провела ЛА „Піраміда“, найпопулярнішими за період з вересня по листопад 2009 року є саме ці автори. В опитуванні взяли участь книгарні: „Українська книгарня“, „НТШ“, „Дитяча книга“, „Центр української книги“, „Книжкові джерела“, „Ноти“, „Є“, „Фоліо“, „Поезія“, „Політична книга“.

• **Перший переклад нового роману японського письменника Харуки Мураками „1Q84“ вийшов у видавництві „Фоліо“.** Переклад українською — на сьогодні єдиний у світі. Російською книгу планують видати через рік, англійською — до 2011 року.

• **До 30 січня 2010 року музичні гурти можуть подати заявку-анкету на участь у V Міжнародному музичному фестивалі „У.Рок“.** Заявки приймають на адресу urok@ua.fm від груп, що грають у стилях рок, поп-рок, альтернатива, реггі, ска, фолк, фанк та інших напрямках й експериментальних проєктах без негативного змісту. Торік на фестивалі Львів представляв гурт „Оратанія“.

С. М.

ЕКСКЛЮЗИВ

Повернути минулу славу

Цього року в Народному домі „Просвіта“ створили новий колектив — камерний оркестр, що мріє зажити слави оркестру симфонічного, який колись був у Політехніці, і його знав увесь Радянський

Союз. Але хто ж розуміється краще на всіх тонкощах такої благородної справи, перспективах і внутрішньому житті камерного колективу, як не його „керманіч“? Наша розмова — з Назарієм Яцковим.

— **Що потрібно для того, щоб створити оркестр, який би повернув собі колишню славу?**

— Думаю, це можливо, але потрібен час. Музиканти повинні зігратися. На нашому дебюті під час Шевченківських святкування ми виступили добре. Зараз працюємо над тим, щоб підняти наш рівень, аби можна було грати „солідніші“ твори.

— **Де проводите репетиції?**

— Вони відбуваються два рази на тиждень у Народному домі „Просвіта“. Приходжу на репетиції з різним настроєм, але йду завжди з гарним (сміється). Рівень в учасників різний, але дехто має дуже добру підготовку.

— **Тобто технічний фах — не перешкода музиці?**

— Так, адже всі вони мають початкову музичну освіту, але й такі студенти, які навчалися чи навчаються паралельно в консерваторії.

— **А який у вас інструментальний склад?**

— На цей час це камерний струнний колектив: сімейство скрипки (перші, другі, альти) і віолончелі.

— **Що спонукає технарів брати в руки скрипку?**

— Колись було таке виховання, що практично всі діти ходили в музичні школи. Це показник вихованої, культурної нації. Однак сьогодні все менше людей цікавиться класичною музикою. Усіх заповонив бізнес, тому ці люди — свого роду герої.

— **Що треба зробити, щоб популяризувати класику?**

— Є молодь, яка ходить на концерти класичної музики, але її небагато. За кордоном до театру чи філармонії ходять різні верстви населення — це свідчить про рівень суспільства. В нас же є

певне коло людей, які постійно ходять на концерти, а щодо широкого загалу, то ні. У нас культура не має державної підтримки. Що ми можемо почути зараз по радіо, по телебаченню?

— **А які твори у вашому репертуарі?**

— У нас репертуар ще не дуже великий, але достатньо широкий у діапазоні стилю. Ми граємо від Перселла, Альбіноні, Баха до нескладних аранжувань.

— **Чи є у вашому репертуарі номер, який публіка сприйматиме найкраще? В колишнього оркестру це був „Запорізький марш“...**

— Поки що немає, бо ми ще дуже „маленькі“. Ми ще мало концертували, щоб казати, що оцей номер буде для публіки „просто супер“. Але, як бачу по своїх вихованцях, на дебюті їм гарно вийшов твір „Давно те минуло“. Це був номер із солістом капели „Трембіта“ Іго-

рем Коцабою. Мені здається, що якраз його публіка сприйняла дуже щиро.

— **А яку програму готуєте до 165-річчя Політехніки?**

— Ми хочемо повторити твір „Давно те минуло“, може, це стане нашою „фішкою“ (сміється), є усі шанси. Це якраз буде ювілей Анатолія Кос-Анатольського, тому виконаємо його твір. Думаю, це буде доречно. Ну і Шевченко — він „вічний“. І ще один твір хочемо взяти з класичного репертуару — „Угорський танець“ Брамса.

— **Ви змалечку займаєтесь музикою?**

— З шести років. У мене тато любить музику, він все життя співає в хорах, певне, це в мене від нього. Я сам захотів вчитися у музичній школі. Це потім уже батьки гнали (сміється). Я закінчив консерваторію в 2004-му, спочатку фортепіанний відділ, а цього року — диригентський. Трохи гастролював із різними колективами, але сольних гастролей та за кордоном — ще не було. Однак вважаю, що головне — не куди поїхати, а як виступити.

— **Ви орієнтуєтесь насамперед на слухача чи обираєте такі твори, які Вам більше до вподоби?**

— Насамперед я орієнтуюся на можливість нашого оркестру. І разом із тим підбираємо такий репертуар, який би сподобався публіці.

— **У Вас є якась хобі, крім музики?**

— Зараз в мене мало вільного часу, тому багато на що його не вистачає. Люблю море, люблю прогулянки. Читати також люблю, улюблений письменник — Золя.

— **Чи є твори, які Ви мрієте зіграти?**

— Очевидно, що є. Мрію зіграти „Реквієм“ Верді. Багато є феноменальних творів, але поки що вони залишаються мріями, інколи навіть краще помріяти, ніж братися за щось абияк.

— **Що потрібно камерному оркестрові, щоб стати симфонічним?**

— Безперечно, музиканти. Ми чекаємо на нових учасників...

— **Що Ви хотіли б „дати“ своїм вихованцям?**

— Більше впевнености.

— **Тобто потрібен не так музичний, як психологічний чинник?**

— Безумовно. От що зараз нам потрібно — то це концертувати. Концертувати для того, щоб наша робота не пропадала в аудиторіях, щоб отримувати задоволення, щоб із тієї роботи був якийсь результат. Адже ми працюємо не для себе, ми працюємо для людей.

Розмовляла Софія МАТВІЙ

Вимоги часу

За віртуальними лаштунками

У цьому сезоні театр ім. М. Заньковецької запускає оновлений сайт www.zankovetska.com.ua. Крім повної та цікавої історичної довідки про театр, на сайті відтепер діє форум, де можна висловити свою думку щодо вистав і акторів, дізнатися про театральні події України та світу, зазирнути за лаштунки театрів, довідатися про всі найгучніші прем'єри, що відбуватимуться у новому сезоні. А кожен прихильник того чи іншого актора зможе знайти інформацію про свого кумира.

Мислителька з Криворівні

Подарунок рідному краєві

Той, хто бодай раз побував у гуцульській Криворівні, що коло Верховини, знає, хто така Параска Плитка-Горицвіт. Сказати про неї одним словом неможливо — художниця, іконописець, швачка, вишивальниця, поетеса, прозаїк, народна мисткиня... Фахівці-дослідники прирівнюють здібності Параски Плитки до вершини майстерности Катерини Білокур і Марії Приймаченко. А філософією та способом життя, якого дотримувалася, вона нагадує Григорія Сковороду.

Навесні цього року в Києві, в Музеї Михайла Грушевського, відбулася виставка робіт Параски Плитки — „Варто мислити“. У Музеї шістдесятництва є її куточок. Друком побачили світ книжки Параски — „3 наймолодших років моїх“ та „Старовіцкі повісторьке“. На телеекран вийшли два фільми: „Кольора для Параски“ та „Світ Параски Плитки-Горицвіт“. Оце й наразі вся наша данина особистості, вартій світового визнання.

Особливість Параски Плитки полягає в тому, що вона, попри всі обдарування, якими нагородив її Бог, жила у простоті та захованості, як часто любила сама повторювати. І залишила нам 46 великих книжок (по 400 — 500 сторінок кожна), які назвала „Подарунок рідному краєві“, а також понад сотню маленьких рукописних і друкованих на машинці. Хоча за її життя не було видано жодної книжки, Параска упорядкувала і оздобила власними малюнками 16 добірних томів. В її доробку також є фантастичний пригодницький роман „Індійські заграви: пригоди гуцулів в Індії“. Кожен аркуш своїх книг гуцулка приказала візерунками, власноруч малювала ілюстрації, а обкладинки обтягувала полотном. Здається, не було такого, чого не вміла зробити Параска Плитка. З цигаркових коробок виготовляла книжечки, а тріснуті скляні банки обклеювала витинанкою і зберігала там крупі.

Вона виліпила багато гіпсових фігурок, намалювала понад 600 живописних картин. Ніхто не знає, скільки дитячих книжок вийшло з-під її руки, адже їх Параска роздаровувала сільським дітям. Вона грала на різних музичних інструментах, зокрема, на гітарі та мандоліні. Добре знала фотопроцес — фотографувала і проявляла плівку. Збирала та записувала пісні, легенди, перекази рідного краю.

Жага до знань

Народилася Параска Плитка 1927 року в селі Бистрець, тепер Верховинського району, на Івано-Франківщині. Згодом дівчинка разом із батьками перебралася до сусідньої Криворівні. Змалку тягнулася до книжок. У два роки їй потрапив до рук журнал „Місіонар“, який називала „челвоною читкою“, тобто червоною читанкою. Його могла гортати годинами, а згодом почала звідти перемальовувати малюнки.

Тато Параски — Стефан — був відомим ковалем, знав кілька європейських мов. Мама Анна ткала й вишивала. Дівчинка закінчила лише чотири класи. Але вже в дорослому віці знання черпала з підручників, які приносили їй місцеві школярі. З батьком вивчала іноземні мови — німецьку й англійську. Згодом, уже в таборах, вивчила грузинську та російську. Коли почалася війна, працювала перекладачем у сільській канцелярії.

Знаючи з книжок про високу німецьку культуру, захотіла навчатися в одному з німецьких університетів. Тому скористалася нагодою поїхати в Німеччину, коли її як оstarбайтера у 1943 році забрали німці. Однак замість того, щоб вчитися, довелося працювати там служницею. Через рік повернулася додому із загартованим почуттям національної гідності. Стала зв'язковою УПА зі псевдом „Ластівка“. Носила до лісу повстанцям їжу та теплий одяг. На жаль, цій роботі вона могла прислужитися лише рік. Завадив арешт. 1945 — 1954 роки Параска Плитка відбувала в комуністичних концтаборах на Уралі та в казахських степах.

Обітниця кохання і Богіві

Коли у 1945 році Параску везли в „товарняку“ на Колиму, вона відморозила ноги. Якийсь час лежала прикутою до ліжка в уральському тюремному госпіталі. Від ампутації ніг дівчину врятував грузинський лікар, якого вона до кінця життя згадувала в молитвах. У карагандинському спецтаборі п'ять років ходила на милицях. У ті нелегкі часи Параска Плитка сказала собі, що коли виживе, то славитиме Бога на Землі. Відтак усе

її подальше життя стало творчим послухом обітниці, свідченням любові і терпіння.

У таборах познайомилася з грузинським художником, ім'я якого так ніхто і не дізнався. Із ним вона багато листувалася. Та їхні дороги загубилися. Дівчина надіслала додому листа з адресою юнака. Однак батьки знищили її і цього Параска не могла їм пробачити. Щоб усамітнитися, вона хотіла

побудувати собі невеличку хату, але оселилася в колишній батьковій кузні. Параска садила ліс, була художницею в лісництві, співала в церковному хорі, складала колядки.

Мисткиня любила життя: „Сонцесейний світе мій... Я в тобі знаходжу мир душі й серцю. І радуюсь Твоєю зазивністю, яка кличе до віднови, до Творчості і краси... не дай мені заскоругнути у безнадії неминучого життя“. Ще в юності вона вибрала собі за друга гірську вівку, до якої горіла любов'ю, тому стала Параскою Горицвіт.

Вона не була вибагливою в побуті. Не мала навіть власного городу, бо свою землю віддала за те, аби не зрубали її берізок на пагорбі біля хати. Пічку розпалювала сухим листям та опалим гіллям, бо вважала великим гріхом рубати дерево. Харчувалася здебільшого сухариками та чаєм із трав. Доживала віку в бідності, майже втративши зір. За життя Параска виготовила собі труну, в якій тримала книжки, а також хрест із написом: „Не в'ялися, поетичний вінче...“. А на своєму погребовому покривалі Параска вивела: „Ненавидящих і обидящих нас прости, Господи... Параска багато молилася і постила. Її смерть також стала знаковою — померла у Чистий четвер, проживши 71 рік.

Звісно, односельці не розуміли „дивакувати“ Параски. Вона мала вроду, але не просила в Бога жіночої долі, мала знання, гнучкий розум, дар слова, але не мудрувала. Коли її запитували: „А де ж твоя сім'я, діти, Парасочко?“, то у відповідь чули: „Мої діти — книжки“. Вона пройшла кола пекла й очистилася. Свій християнський світогляд відтворила не лише у поезіях чи прозі, філософських роздумах, а й в іконах, які роздаровувала односельцям.

Ірина МАРТИН

презентація

Перший львівський історичний роман про кохання

Ілько Лемко, відомий львівський публіцист, письменник, львовознавець, автор бестселера „Львів понад усе“, лавреат національної премії „Телетріумф“ як автор програми „Легенди старого Львова“, презентував книгу „Кохання і смерть“, що випадково виявилася актуальною, зважаючи на останні події, пов'язані з епідемією.

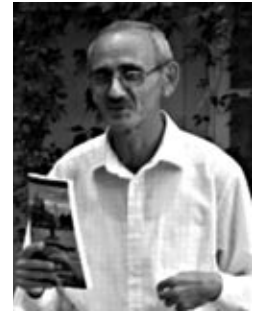
Сповнена трагізму та величі історія львівських Ромео і Джульєтти заснована на реальній події, записаній 1594 року в хроніці Бартоломея Зіморовича „Потрійний Львів“. Решту історії письменник „дописав“ сам, орієнтуючись на свої знання та світогляд. Треба зазначити, що йому це вдалося. Адже про Львів Ілько Лемко вмів сказати так, як ніхто інший.

Презентація цієї книжки відбувалася в Італійському подвір'ї. Це, до слова, найкраще місце для презентації

першого львівського історичного роману про кохання. Крім того, Італійське подвір'я змальовує автор, тут відбуваються події роману.

Трохи сюжету: 415 років тому молодий італійський купець Паоло Мікеліні приїхав до Львова і закохався в українську дівчину Пелагію. Вона відповіла взаємністю, і справа йшла до весілля, але несподівано в місті розгорілася епідемія чуми. Дівчина захворіла. Мікеліні свідомо пішов на смерть, невсипно чатуючи біля ліжка хворої, і сам заразився. Невдовзі обох закоханих поховали, а їхні надмогильні камені прикрасили рядки львівського поета Шимона Шимоновича: „Що любов з'єднає — і смерть не здолає“.

Книжка вийшла у видавництві „Апріорі“.

КНИЖКОВА ПОЛИЦЯ

Олена Захарченко „Вишивані гарбузи“

Це була перша книжка, яку я купила у відкритій восени книгарні „Є“. Мене привабила обкладинка — українська дівчина в національному строї стоїть із серпом, а навколо бурштинові квіти, як на полотнах Марії Приймаченко, — та оригінальна назва. Якщо вду-

матись, то у ній поєднується непоєднуване: вишиваний рушник, який споконвіку в українській культурі є символом слова „так“, і гарбуз — символ слова „ні“! Цікаво.

Молода авторка не є профаном в літературі — за збірку новел „Юрба“ вона

вже має премію Олесь Гончара. У своїй новій книжці вона пропонує читачам теж оригінальний підхід, вартий уваги літературного гурмана: головні персонажі повісті не люди, а людські долі, доля кожного з нас.

Книжка привабить сучасних людей, які є поціновувачами легенд та нашого автентичного минулого, а ще — дорослих романтиків і всіх тих, хто любить нявок, мавок, чугайстрів, щезників та усіх інших „тіней забутих предків“. Це мовби „екранізація“ у книжці картин Параджанова, Коцюбинський на сучасний лад.

Авторка показує, що дивний, незвичний світ предковичних вірувань і забобонів насправді існує, однак не зовсім там, де ми чекали його побачити. У цій повісті Олени Захарченко можна знайти компанію із відьом, русалок, упирів та мар.

ДАЙДЖЕСТ

Новинки від знаменитих авторів

Під час Форуму видавців у Львові ЛА „Піраміда“ та автор книжкової серії „Приватна колекція“ Василь Габор презентували книжки-новинки унікальних авторів.

„Моя остання територія“ містить яскраві поетичні, прозові та есеїстичні тексти раннього періоду творчості Юрія Андруховича, які не тільки вражають оригінальністю і вишуканістю, а й дозволяють якнайкраще зрозуміти „феномен Андруховича“ в сучасній українській літературі.

„Книга екзотичних снів та реальних подій“ присвячена 50-річчю від дня народження Василя Габора. Її складно читати спокійно, розслаблено, цю книжку мусиш „переживати“. Новели тут перетікають одна в одну, витворюючи цілісний світ, реальний і химерний водночас. Та коли прочитаєш, відчуваєш себе трохи іншим, оновленим.

„Досвід коронації“ — це найкращі твори Костянтина Москальця: роман „Вечірній мед“, повість „Досвід коронації“, знамениті оповідання та есеї „Споглядання черешні“, „Дев'ять концертів“, „Сполохи“, „Нові сполохи“, „Людина на крижині“ та „Місяць милування Місяцем“. Ця збірка — найповніший прозовий доробок письменника.

Микола Рябчук „Сад Меттерніха“

Книжка побачила світ у червні цього року і вже встигла набути широкого розголосу. От що про неї пише сам автор: „Ця книжка складалася кільканадцять років — як наслідок моїх досить інтенсивних пересувань у просторі. Спогади є таким самим важливим її компонентом, як і географічні враження; пригадування минулого є тут не менш істотним, як описування теперішнього; автентичне переживання реальних подій — невіддільне від осмислення почутого, прочитаного і пригаданого“.

Чого варті самі назви деяких есеїв: „За огорожею Меттерніхового саду“, „Польща, польський, поляки“, „З Любляни — з любов'ю“, „З культурою й без“,

„Як я став чехословаком“, „(Без) відповідальність інтелектуалів“. Книжка, власне, про нашу причетність і непричетність до Європи, про різні способи бути європейцями та різні шляхи подолання „Меттерніхової загорожі“, подолання лінощів і розхлябаності, які дотепер панують у нашій країні.

Микола Рябчук присвятив книжку Грицьку Чубаю, вплив якого на його „європейську орієнтацію“ був чи не найбільшим.

конкурсні твори

Продовжуємо друкувати твори студентів та аспірантів — лауреатів літературного конкурсу „Моя Політехніка“, присвяченого 165-річчю альма-матер .

Сьогодні до уваги читачів — твір Олега Бакуліна, який здобув друге місце. У наступному числі читайте „Студентську дієту“ від Альбіни Немеш, яка зайняла третю щабельку п'єдесталу. Твір Ольги Савчин „Моя Політехніка. Вчора, сьогодні, завтра“, якому присуджена перша премія, опублікований у святковому числі газети (ч.32 — 33)

Зброя Давніх

— А тепер спробуємо довести нерівність Коші-Буняковського, — бубонів лектор.

Хлопець опустил голову на парту.

— Господи, і кому це цікаво... — пробурмотів він.

Постать одиноко бовваніла над піщаним барханом. Закутана в сірий плащ по самі очі, вона не звертала уваги на вітер та пісок, вишукуючи щось серед куряви. На секунду вітер ушух, відкриваючи майже поховані в піску елементи якоїсь конструкції. Вітер передихнув і задув з новою силою, ховаючи цей міраж у собі. Постать теж зникла, а єдина згадка про неї — сліди — швидко розчинялися в тілі бархану.

Всередині було темно. Чоловік штовхнув сильніше, і двері зі скрипом відчинились. Світло старого ліхтаря вихопило довгий порожній коридор із дивними письменами на стінах та, як не дивно, з мінімумом піску. Деякі літери були знайомі, деякі — незрозумілі, але тих, які він шукав, тут не було. Чоловік ішов коридором, вивчаючи стіни, періодично звіряючи з клаптиком паперу в руках. Папір був явно вирваний звідкись і ряснів символами невідомої мови. Раптом чоловік зупинився перед одним із відгалужень, якими ряснів коридор. Тремтячими руками звірив те, що писало на напіврозбитій табличці, з тим, що було написано на клаптику паперу, який він вже завчив напам'ять.

— Нис mortui vivunt et muti loquuntur, — поворушив губами.

— Тут живуть мертві і німі розмовляють, — переклав хтось позаду нього.

Чоловік швидко схопився за пояс, але щось тверде і холодне торкнулося потилиці та змусило його зазверти.

— Молодець, розумієш, — чиїсь руки відчепили пояс і кинули його на землю. — Значить, нам сюди, так?

Чоловік повільно кивнув.

— Добре, тоді йди першим. Перевіримо на тобі, чи є тут пастки, — і невідомий штовхнув його в темряву.

— Це ж треба, 165 років минуло, а тут ще щось тримається купи, — найманець провів поглядом по тріснутих стінах, ковзнув по заваленій колоні та зупинив його на стелажі, біля якого порався бранець. — Ну як, знайшов її?

— Хоч синам, як не собі, кращу долю в боротьбі... — сам до себе промовив чоловік. — Не може бути... Це ж так просто...

— Що? — не зрозумів найманець. — Я не чую, що ти там бормочеш!

— Я кажу, що знайшов її, — чоловік обернувся, тримаючи в руках якусь книжку. — Я знайшов зброю Давніх.

— Де?

— Ось! — чоловік підняв книжку догори. — І це все, — обвів поглядом стелажі, — це зброя Давніх.

— Цей мотлох? — скривився найманець і копнув ногою купу зшитих листків, що лежали на підлозі. — Цей непотріб не становить небезпеки.

— Але становить велику цінність, — чоловік притиснув книгу до себе.

— Я не розумію, про що ти, але бачу наша коротка співпраця завершена, — найманець усміхнувся і навів на нього курок. — Є багато людей, які вважають себе розумнішими за мене, але я це не бачив нікого розумнішого за кулю.

Тишу протяв постріл. Чоловік хитнувся, але не впав.

— Знання — велика сила, — промовив бранець.

— Зві... Звідки ти це взяв? — видавив найманець.

— На звороті пише, — і чоловік постукав пальцем по твердій палітурці, яка зойно не дала йому померти. А потім, перш ніж палець найманця натиснув на гашетку ще раз, жбурнув книгою найманцеві в лоб. Удар був такий сильний, що змусив найманця ступити крок назад. А потім ще один. І ще. На третьому кроці підлога закінчилась, і той покотився сходами. Закінчивши свій політ вниз, найманець вже не був небезпечним...

— Андрію, ти тут? Ой, лишенько... Не стріляйте! Агов! Андрію, ти тут? — голос нарешті покинув сходи і разом із власником — карликом в пошарпаній

одежі — опинився в бібліотеці. — Ого! Що це?

Чоловік повільно провів рукою по напівзруйнованих стелажах.

— Це — мудрість Давніх, — і через секунду додав: — Це — їхня найсильніша зброя.

— Ну, я в тому нічого не тямлю, та й не виглядає воно страшно, але якщо ти кажеш... — карлик на секунду задумався.

— Як добре, що ми добралися сюди першими! Треба перенести це в якесь безпечне місце, щоб ніхто не зміг цим скористатися.

— Ні! — раптом перебив його Андрій, тримаючи в руках книжку. — Ми не будемо це ховати.

— Але ж найманці...

— І чужому научайтесь, й свого не цурайтесь, — прочитав Андрій.

— Що? Що це значить?

— Значить, пора запалювати світло.

Дерев'яні кубики не хотіли складатися в астрономічну вежу. Дівчинка відкинула їх і лягла на синтетичну траву, що де-не-де пробивалася через пісок. Вона дивилася на хмари й думала, чи дійсно люди колись дивились згори вниз, а не навпаки, і чи це колись трапиться знову. Та її роздуми перервала висока постать, закутана в плащ по самі очі. Дівчинка зіщулилась. Але чоловік лише постояв і пішов. Пішов, залишивши по собі кілька дивних шматків такого дефіцитного тепер паперу, скріплених докупі. На кожному стояв штамп „Національний університет „Львівська політехніка“.

— Йдеш на мову? — запитав Андрій.

Хлопець заперечливо похитав головою, закидаючи рюкзак на плечі:

— Ні, йду додому. З мене вистачило Коші. Ще слухати байки про геніальність класиків мені не хочеться. Можна подумати, комусь це колись в чомусь допоможе. Чао! — і махнувши рукою, хлопець зник в коридорі.

— Помиляєшся, друже, — зі знанням справи таємничо усміхнувся Андрій.

Олег БАКУЛІН,
студент шостого курсу ІКНІ
Львівської політехніки

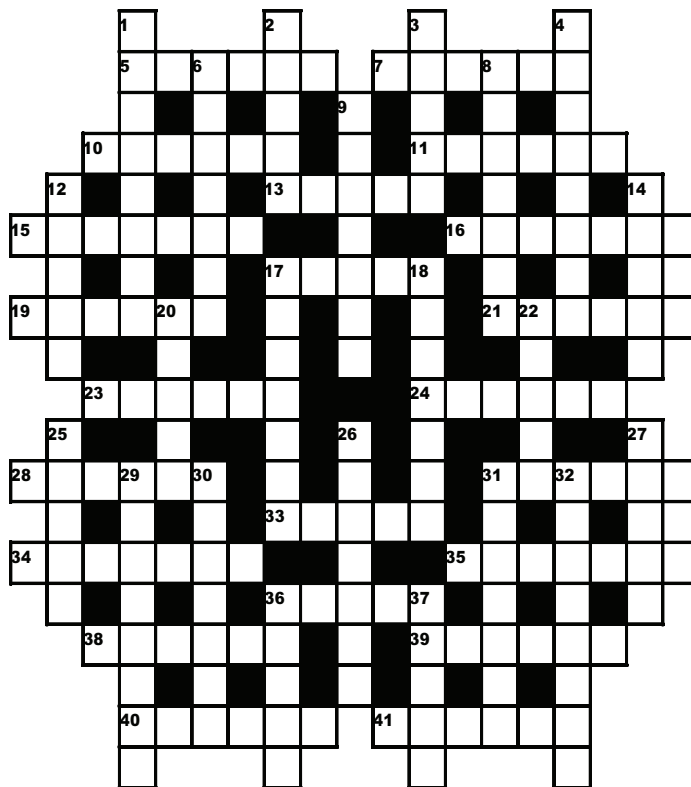
Кросворд

Горизонтально:

5. Другий чемпіон світу з шахів. 7. Головний комп'ютер у мережі. 10. Фрукт-шишка. 11. Заклад, де виготовляють та продають ліки. 13. Одна із світових релігій. 15. Музичний твір для солістів, хору та оркестру. 16. Назва Білгород-Дністровського до 1944 року. 17. Ручний млин. 19. Додаток до м'ясних і рибних страв. 21. Засідання, присвячене обговоренню важливих питань, заходів. 23. Столиця Іспанії. 24. Освітлювальний прилад, що складається з кількох підсвічників або ламп, який підвішують до стелі. 28. Частина мікроскопа, яка складається з кількох лінз. 31. Довга паличка, якою користується вчитель під час пояснення на уроці. 33. Персонаж „Лісової пісні“ Лесі Українки. 34. Італійський композитор, автор опери „Севільський цирульник“. 35. Держава, яка напала на іншу державу з метою загарбання території, позбавлення політичної незалежності. 36. Тіло, утворене обертанням прямокутного трикутника навколо одного з катетів. 38. Хвостате небесне тіло. 39. Прізвисько героїні пушкінського роману „Євгеній Онегін“. 40. Предмет, який носять на тілі, вважаючи, що він захищає від хвороб, чаклунства; оберіг. 41. Син царя Салтана і цариці Мілітриси.

Вертикально:

1. Харч китів. 2. Англійський футбольний клуб. 3. Печера, яку знайшов Алі-Баба. 4. Державний звинувачувач на судовому процесі. 6. Особа молодшого медичного персоналу. 8. Місто-держава на Апеннінському півострові. 9. Роман польського письменника С. Лема. 12. Вірменський хліб. 14. Бамбуковий ведмідь. 17. Поліцейський чин. 18. Відомий поп-співачка з США. 20. Держава в Азії. 22. Дитячий курорт у Криму. 25. Виконавець ролей в кіно та театральних виставах. 26. Подарунок на згадку або річ, пов'язана зі спогадами. 27. Відросток нервової клітини. 29. Останній місяць

осені. 30. Умовлена зустріч кораблів у морі. 31. Обласний центр України. 32. Гори в Італії. 36. Сторона прямокутного трикутника. 37. Основна значуща одиниця мови.

Склала Христина ВЕСЕЛА

гіт-парад

Рубрику веде Софія МАТВІЇВ

Хай переможе ваш кумир!

Шановні читачі-меломани! За допомогою ваших голосів на сайті (www.audytoryia.lviv.ua) у фінал вийшли чотири композиції. Дві пісні — „Ікона“ гурту „Dazzle Dreams“ та „Ми різні“ від „De?СЕНСу“ — розділили третю сходинку хіт-параду, набравши по 12% голосів. На другому місці опинилася Лама зі своїм гітом „3 джерела“ (16% голосів). А перше — належить гурту „Гуаш“, чия пісня „7 секунд“ (20% голосів) 23 листопада перемагає у нашому гіт-параді. Цей сингл гурту вже багато тижнів поспіль входить у загальноукраїнські радіочарти і лунає в етері багатьох радіостанцій. Очевидно, за час карантину

студенти часто слухали радіо, але від студентського життя вирішили відпочити, тому на цей раз ніхто не вгадав переможця нашого музичного конкурсу.

Продовжуйте гіт-парад. Вгадуйте лідера нашої ТОГ-10 українських пісень і надсилайте свою відповідь на електронну адресу info@polynet.lviv.ua, залишайте голос на сторінці vkontakte.ru/id10384946 (персональний контакт із автором рубрики), або приносьте свій музпрогноз в редакцію газети (головний корпус, кімн. 229). Хто перший вгадає переможця — отримає приз!

За оновлений склад гуртів можна голосувати до 7 грудня.

Учасники нашого гіт-параду:

1. „І та любов“ — „Файно“.
2. „Діброва“ — „Qаgpa“.
3. „Краса твоя“ — „Escape“.
4. „Продовжую“ — „МОХІТО“.
5. „Можеш далі“ — Марія Бурмака.
6. „Осінь“ — „Метелики“.
7. „Виберіть мене“ — Сашко Положинський.
8. „Рання рана любов“ — „Плач Єремії“.
9. „Назавжди“ — „Мертвий півень“.
10. „Львів“ — „Монте Крісто“.

„Гуаш“ „7 секунд“

Знову злами сірих вулиць,
Я печу, мов крізь минуле, у своїм таксі.
Світлофори, шини, фари,
Замість очей окуляри, я — такий, як всі.
Знову лає свій мобільник шеф,
Випитуючи в нього, де я є.

Приспів:

А тут хтось фарби, розлив на небі фарби,
І хмари, мов з верхівками ice-cream,
Хочеш — їж до забуття.
Небесні канделябри запалить ніч,
стираючи грим,

Хоч на сім секунд життя.
Кожен день дзвенять монети,
Про війну кричать газети, там горять мости.

Біля мене грають діти,
Лікарі серцець закритих, на лікуєш і ти.
Я стояв у полі і мовчав,
Я сім секунд не думав, просто знав.

Приспів.

Сірий колір днів, все життя залив,
Але я бачу сні,
Де люди без дахів, вчаться у птахів
Вирушати до весни.

Приспів.

ДЛЯ ЛЬВІВ'ЯН І ГОСТЕЙ МІСТА

Національний театр опери та балету ім. С. Крушельницької

- 26 листопада — „Весела вдова“ (оперета). 18.00.
27 листопада — „Баядерка“ (балет). 18.00.
28 листопада — „Травіата“. 18.00.
29 листопада — „Запорожець за Дунаєм“ (опера). 12.00.
29 листопада — „Дон Кіхот“ (балет). 18.00.

Національний академічний драматичний театр ім. М. Заньковецької

- 26 листопада — „Криза“. 18.00.
27 листопада — „Дама з камеліями“. 18.00.
29 листопада — „У.Б.Н.“. 18.00.
2 грудня — „Доки сонце зійде, роса очі виїсть“. 18.00.

Камерна сцена

- 26 листопада — „Загадкові варіації“. 19.00.
29 листопада — „Завчасна паморозь“. 18.00.

Молодіжний академічний театр ім. Л. Курбаса

- 27 листопада — „Амнезія, або маленькі подружні злочини“. 19.00.
28 листопада — „Чекаючи на Годо“. 19.00.
29 листопада — „Ma-Na Nat-Ta“. 19.00.
2 грудня — „Сад нетанучих скульптур“ (прем'єра). 19.00.

Муніципальний театр

- 26 листопада — „Сорочинський ярмарок“. 16.00.

1 грудня — Гастролі Дніпропетровського міського молодіжного театру-студії „Вірино“: „Голодна кров“ (присвячена пам'яті жертв голодомору 1932 — 1933 рр.). 19.00.

Перший Український театр для дітей та юнацтва
вул. Гнатюка, 11.

- 28 листопада — „Чарівник смарагового міста“. 14.00.
29 листопада — „Дикі лебеді“. 15.00.

Будинок орґаної та камерної музики

- 28 листопада — Концертна програма, присвячена 100-річчю Богдана-Ігора Антонича. У програмі — художнє слово, орґан, вокал. 17.00.
29 листопада — Містичний світ у музиці Р. Ваґнера. Солістка-орґаністка — Н. Величко. 17.00.

Львівська обласна філармонія
вул. Чайковського, 7.

- 26 листопада — концерт „Mansound“. Світові хіти. 19.00.

Львівський палац мистецтв
вул. Коперніка, 17.

Перша виставка живопису Владислава Шерешевського.

„Квартира № 35“
вул. Вірменська, 35, II поверх.

- 16 листопада — перегляд концерту „Weather Report“. 18.30; Концерт: Роман Бардун (фортепіано), Михайло Балог (саксофон), Едуард Макось (барабани), Денис Тихонов (бас-гітара). 19.30.

Музей ідей
вул. Валова, 18-А.

- 1 грудня — проєкт „Дзеркало-4. Ідейно“.
Виставка „Графічна спадщина Маріона Ілку. Шаржі“.

Кінотеатр ім. О. Довженка
пр. Червоної Калини, 81.

- 28, 29 листопада — півфінали Галицької ліги КВН. 18.00.

Фотогалерея „5x5“
вул. Федорова, 35.

- 2 грудня — лекції львівського фотографа Олега Огородника.

Кав'ярня „Штука“
вул. Котлярська, 8.

- До 30 листопада — виставка живопису Остапа Патики.

Мистецька галерея „Зелена канапа“
вул. Вірменська, 7.

- До 29 листопада — виставка живопису Ігора Романка.

Хмільний дім Роберта Домса
вул. Клепарівська, 18.

- 26 листопада — концерт Василя Васильціва. 20.00.
2 грудня — концерт гурту „InWhite“. 19.00.

Львівський музей історії релігії
пл. Музейна, 1.

- Експозиція „Преображення Господньою любов'ю“.

Центр міської історії
Центрально-Східної Європи
вул. акад. Богомольця, 6.

- Виставка історичного плакату.

ЕКСПРЕС-ОГЛОШЕННЯ

Вважати недійсними:

втрачений студентський квиток, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Піпа Євгенія Богдановича;
втрачений студентський квиток, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Бодейко Людмили Володимирівни;
втрачений студентський квиток, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Моница Сергія Олександровича;
втрачений студентський квиток, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Бобенка Михайла Мироновича;
втрачену залікову книжку, видану Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Факи Андрія Богдановича;
втрачений студентський квиток ВЕ № 040567, виданий Національним

університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Придиби Михайла Євгеновича;
втрачений студентський квиток, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Наконечної Ориси Володимирівни;
втрачений студентський квиток, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Стельмах Лесі Вікторівни;
втрачений студентський квиток, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Мигович Олесі Любомирівни;
втрачений студентський квиток, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Галій Христини Михайлівни;
втрачений студентський квиток, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Основи Ольги Богданівни;
втрачений студентський квиток, виданий Національним університетом „Львівська

політехніка“ на ім'я Карпин Василини Романівни;
втрачений студентський квиток, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Бугійчик Ярини Іванівни;
втрачений студентський квиток, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Ткачук Роксолани Василівни;
втрачений студентський квиток, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Корчинського Андріана Олександровича;
втрачений студентський квиток, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Присліпського Юрія Михайловича;
втрачений студентський квиток ВК № 05588477, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Козакевич Наталії Русланівни.

Стажування для студентів

У листопаді цього року відкрилась четверта програма стажування для студентів українських вишів у інтернет-виданні „Українська Освіта“. Партнери стажування — Програма ім. Фулбрайта в Україні та портал Посольства Республіки Польща stypendyst.pl.

Конкурс передбачає різноманітні стажування: редактор сайту (редагування матеріалів; опрацювання і підготовка до друку кореспонденції); IT-редактор (опрацювання макету видання (*.html); розміщення матеріалів на вебсторінці); регіональний фотограф (підготовка фотоматеріалів) тощо.

Вимоги до кандидатів:

- знання української мови (бажане знання неслов'янських мов);
- навчання на першому — п'ятому курсах;
- проживання в Україні та наявність українського громадянства;
- вміння працювати на комп'ютері; наявність контактної електронної адреси (e-mail) і ICQ чи Skype.

Тривалість стажування — від 6 до 12 місяців.

Стажисти матимуть можливість:

- набути цінного досвіду;
- отримати доступ до інформації про чисельні закордонні стипендії, конференції, літні школи;
- бути рекомендованими на навчання і стажування в освітні та медійні установи Європи.

Наприкінці стажування передбачено отримання диплому. У випадку погодження з конкретним вишем, стажування може бути зараховане як практика.

Перший етап конкурсу — відбірковий, проводиться на основі надісланих анкет і резюме. Анкета знаходиться на сайті:

www.osvita.lviv.ua/textes/anketa10.zip.

Другий етап — співбесіда та/або кваліфікаційна розмова у ICQ чи Skype. Початок стажування у лютому 2010 року.

Резюме й анкету необхідно надсилати на ел. пошту, вказану в контактах з поміткою „staz2010“.

Кінцевий термін подання документів: 8 грудня 2009 року.

Інтернет-видання „Українська Освіта“:
www.osvita.lviv.ua/textes/o_stzuvanja.html.
Ел. пошта: ufustudenten@yahoo.com.

Як подати експрес-оголошення в „Аудиторію“

Експрес-оголошення приймаємо від підприємств, організацій та приватних осіб.

Вартість експрес-оголошення (не більше 25 слів):

- комерційного характеру — **50 грн.**;
- про загублені документи — **10 грн.**;
- співчуття — **20 грн.**;
- привітання — **50 грн.**;
- за експрес-оголошення, виділені в рамочці, — **додатково 5 грн.**

Вартість експрес-оголошення до 50 слів — за подвійним тарифом. **Експрес-оголошення понад 50 слів** — за тарифами реклами.

Система знижок: більше трьох публікацій — знижка 10% від суми замовлення.

Ціни подано з урахуванням податку на додану вартість та податку на рекламу.

Крайній термін подання оголошення — **десять днів до виходу газети.**

Адреса редакції: 79013, Львів, вул. С. Бандери, 12, кімн. 229, 103. Тел./факс (0322) 258-26-08.

Дирекція Інституту гуманітарних та соціальних наук й колектив кафедри фізичного виховання Львівської політехніки глибоко сумують з приводу смерті старшого викладача кафедри **Валентини Олександрівни Дедюхіної** та висловлюють щире співчуття родині.

ОСВІТНІЙ СТУДЕНТСЬКИЙ ТИЖНЕВИК „АУДИТОРІЯ“

Засновник і видавець — Національний університет „Львівська політехніка“
Реєстраційне свідоцтво — КВ № 2743
Індекс 35004

Виходить з жовтня 1946 року. Періодичність — один раз на тиждень. Сфера розповсюдження — загальнодержавна. Ціна — 1,0 грн.

Кольороподілені фотоформи виготовлено в ТзОВ „Растр-7“, вул. Кн. Романа, 9/1.

Газета надрукована у видавництві Львівської політехніки, вул. Ф. Колесси, 2.

Спосіб друку — офсетний. Обсяг 2,33 ум. друк. арк. Наклад 2000. Зам. №

Головний редактор — Ярослава ВЕЛИЧКО

Заступники головного редактора — Тетяна ПАСОВИЧ, Роман КИНДРО
Відповідальний секретар — Христина ВЕСЕЛА
Редактори відділів:

освіти і науки — Тетяна ПАСОВИЧ
молоді, сім'ї та спорту — Наталія ПАВЛИШИН
культури та дозвілля — Софія МАТВІВ
Літературний редактор — Тетяна ШАДЛОВСЬКА
Дизайн та комп'ютерне складання — Оксана ДАНИЛКО

Редакція послугується Проектом нового українського правопису.

Листи, рукописи, ілюстрації не рецензуємо і не повертаємо.

Редакція застерігає за собою право літературного редагування, скорочення текстів.

Автори матеріалів відповідають за достовірність наведених фактів.

Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

За зміст і достовірність рекламних оголошень відповідає рекламодавець.

Гонорари виплачуємо тільки за замовлені матеріали. Інформаційне забезпечення — „Укрінформ“, „Прес-Тайм“

При передруках посилання на „Аудиторію“ обов'язкове.